

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	20 kor.
Fél évre	10 "
Negyed évre	5 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vess fel.
Arjegyék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

SZEMLE.

(Időjárás. — Argentínai tengeri termés. — A gabonaárak. — A brüsszeli cukorkonvenczió. — A mezőgazdasági statisztika újjászervezése. — Anglia a méter rendszer mellett. — Uj malaczbetegség. — A sovány sertések árumozzanatai 1911-ben.)

Az időjárás tréfál. A néhány napos enyhe időt f. hó 28-án újra fölvtotta a fagy. A míg azonban Budapesten csak borus volt az ég, az ország számos helyén nagy havazások voltak. Erről a következő jelentéseket kaptuk f. hó 29-én: Csongrád: Az enyhe időt tegnap reggel erős szélvihar és havazás váltotta föl. A meddig a szem ellát, a határt hó borítja. Szekszárd: Vasárnap virradóra az enyhe idő hirtelen télire változott. A hőmérő higánya mélyen a fagypontra alá süllyedt. Vasárnap reggelre hóvihar támadt. A hó magassága közel félméter. Vasárnap egész nap tartott a hóvihar. Kiskunhalas: Vasárnap hajnalban nagy eső volt, majd hét órától kezdve esett a hó estig. A városban vígan szánkáznak. Eperjes: Vasárnap egészen téliesre fordult az idő. A hideg — 10 fok. Keszthely: Az idő ismét hidegre fordult. Vasárnapra virradó éjjel óriás szélvihar dühöngött. A víz mindenütt befagyott. A Balaton partján — 10 fok hideg van, stb.

Északnyugat-Magyarországon pedig nincs hó. A korai vetéseknek nincs is szükségük reá, mondják az odaváló gazdák. Ha lett volna hó a rozs megrohad, feltéve, ha nem állott volna be fagy már előzetesen. Különben ahány vidék annyi kívánság!

Az a megbízhatlan hír kapott lábra, hogy Argentínában 70 millió q. kukorica termett. Tekintve az argentiniai rendezetlen viszonyokat, a lóditásokat és mivelhogy a föld ottan korántsem nevezhető fix kezekben levőnek, ezen hírből egyszerűen nem hiszünk. Ott a tévedések és határidőüzlét tőzsdéje a legmegbízhatatlannabbak. A tengeri ott nem lesz görékben elhelyezve, hanem a száron szárad be s így a tévedéseknek és beérési eshetőségeknek se szeri, se száma. Március—április végéig tart ott a törés és májusban a rakodás. Tehát az első félévben az argentinai tengeri Európára aligha lesz veszélyes, feltéve, hogy meg volna is a 70 millió q. Az Argentínából jövő árut még megdrágítja az, hogy a hajó fuvarételek 1 márkával emelkedtek. Argentínában a spekuláció, azután a nehéz aratási viszonyok és napszámok most meg a hajózási vállalatok drágítják meg az árut. Az esős időjárás pedig teljesen megronthatja. A lentermes ott máris elpusztult.

A romániai tengeri Londonban 16 K 80 fill.,

a hol vám nincs. Fiumében waggonba rakva és számolva 18 K 26 fill. a paritásos alapon. De a román tengeri nagyon fogy és kérdés vajjon marad-e exportfeleslege, mert a nyugot európai államokba és Itáliába sokat liferált már. Talán van még 10 millió q. feleslege, ez pedig édes kevés. Ennyi nekünk magunknak is kellene, ha nem több.

Kukoriczában tehát a kilátások igen betegek másképpen kifejezve igen rosszak, az abban inséget szenvedő európai államokra nézve. Reánk is, mert rossz volt a termésünk.

Szegény szubvenczióra szoruló és a rossz üzletmenetről jajgató malmaink csak 25—30 %-al fizetnek nagyobb osztalékokat, mint más években. A liszt már jól kell el, a spekuláció a tőzsdén remekelt 1911-ben, a korpá és a 8 as liszt ára horribilis és a búzát 30 fillérral drágábban veszik. A rozsot Wien és a külföld mozgatja, emelkedik. Bpest paritás érték 20'25 K, az áprilisi 20'90 K, a mi a paritás értékénél többet ér és meghisszük még nagy hausse-t fog előidézni. Zab 19'10—20'10 korona Bpest waggonba rakva. A korpát főleg Ausztria veszi. Nálunk tartózkodó a vételkedv. Nem is csoda. Míg ez idei őszi buza, korpát 11'60—12 K-kal kötik addig a prompt áru 15'20—15'80 K. A takarmányliszt pedig 18'40—18'80 K q-onkint. Szóval megyünk vígan is, de szomorúan is felfelé a szerint, hogy van eladó árunk vagy azt vennünk kell.

A brüsszeli cukorkonferenciáról a végleges megegyezési hírt még nem közölhetjük, mert éles viták folynak, úgyhogy a differenciák elsimítása miatt a konferenciát két napra felfüggesztették, de lapjaink is a pénteki ünnepi szünet miatt hamarabb zárultak. Ugyátszik azonban, megvan a hajlandóság arra, hogy Magyarország indítványával Oroszország megegyezik; a folyó évre adandó 300,000 tonna felemeléssel és továbbra a 200,000 tonna kontingens megmarad. Ezzel ügyvéljük megoldatik a sokat vitatott és cukorkorszállásból font gordiusi csomó, míáltal az 1913-on tuli egyezmény csak 1918-ban fog lejárni. A németek azonban 100—150,000 tonna nagyobb kontingenst akarnak Oroszországnak adni, ha 1918-ig egy állam sem fogja a szerződés megváltoztatását indítványozni. Azonkívül Oroszországnak a jelenlegi exportmennyiséghez többletet engedélyezhet, ha ez ellen három állam nem foglal állást; ezeket a megállapodásokat legkésőbb 1912 áprilisáig el kell fogadni. A német kiküldöttek erősen harcolnak a magyar indítvány ellen.

Mi eleddig csak a harcrot, notifikáltuk, alig szólottunk érdemileg hozzá inkább csak tángáltuk

az ügyet. De tisztában valánk azzal, hogy a czukorrépa termelőre nézve bajok származhatnak a nagyobb orosz kontingens megadása révén. Tavaly automobilon rohantak a gyárak megbízottjai a szerződések megkötésére és sok gazda azt hitte, hogy elég lesz 1—3 évre szerződni. Az 5 éveseket visszautasították s ime az idén nincs automobil és a szerződés kötésnek a tavalyi alapon se hire se hamva nem maradt. Visszazökkentünk máris a 2'30—2'60 répaárakra. A cukorgyári harcoknak is vége szakad. Azután a nagy uradalmaknál fogják a gyárosok a répát nagyban termeltetni, ugyszintén a maguk bér- és saját uradalmaikban. Az ujonnan alapítandó és alapított gyárak pedig nagyon megfogják érezni a brüsszeli egyezményt. Rezerváik nincsenek, mert olyanokkal csak több évi üzem után gyűjthetnek s így nagy pecuniáris nehézségekkel fognak küzdeni. Csak a fogyasztó jár jól, a ki olcsóbb cukrot vásárolhat, mert hiszen a cukor ára nagyot fog esni az egész világpiacon. Elmondhatják gazdáink a brüsszeli konvenczióra: adtál Uram áldást, de nincs köszönet benne.

Már a mult évben utaltunk a mezőgazdasági statisztika újjászervezésére. A földművelési miniszterium azon osztálya, mely ezzel foglalkozik, dicséretére legyen mondva átszervezte noha még nem fejezte be a szervezést, a tudósítókkal kíván dolgozni. A tudósítási eljárás most a következő lesz: A gazdasági tudósítók jelentésüket az illetékes gazdasági felügyelőségekhez fogják beküldeni felülvizsgálás céljából. A gazdasági felügyelőségek fogják kiszámítani az egyes megyebeli járasok átlagterméseit a legszigorubb felelősség mellett. A közzététel ideje megmarad. Intézkedett a miniszter, hogy a jelentések francia és német nyelven is megjelenjenek a külföldi sajtó céljaira. A miniszter a gazdasági tudósítók behatóbb munkásságát akarván biztosítani, a szorgalmas és buzgó tudósítókat anyagi és erkölcsi jutalomban fogja részesíteni. Az újjászervezés következtében a gazdasági tudósítók száma 1800 lesz.

A vaskalaposság Angliában is megtörik. A mezőgazdasággal foglalkozó osztályok, eleddig tulságosan ragaszkodtak az angol mérték tradíciókhöz és most a legtekintélyesebb gazdák és azok vezérei az újításokat kimutatván, hogy a méterrendszer alkalmazásának oly kétségtelen előnyei vannak, a melyek az angol khaotikus állapotokat gyökeresen megváltoztathatják. Utalnak most arra, hogy az angol birodalomban a mértékegység körül oly furcsa eltérések vannak, mint talán Chinában sem. Az ürmérték például

MAGYAR

MEZŐGAZDÁK

SZÖVETKEZETE

Gazdasági és kerti

MAGYAR

legjobb beszerzési forrása.

a gallon, de egyes folyadékoknál, mint pl. a tejnél egy gallon sokkal több, mint a szesznél vagy egyéb folyadéknál. Az egyes súlymértékek Glasgowban többet nyomnak, mint Edinburghban. A negyedtonnát Bombayban 416, Kalkuttában 410, de Londonban már 496 fonttal mérik stb. Ezek az állapotok most arra ösztönzik az angol mezőgazdák vezéreit, hogy komolyan foglalkozzanak az egységes méterrendszer meghonosításával.

*

Gazdáinkhoz és sertés tenyésztőinkhez intő szót bátorkodunk továbbítani. Miként a szopós borjakat fel-fel keresi időközönként a tüdő és mellhártya gyulladás, úgy a szopós malacok is e betegségben szenvednek. Valószínűleg külföldről származott hozzánk, mert állatorvosaink úgy vélekednek, hogy eddig a bipolaris bacillus okozta kór malacoknál vagy nem, vagy igen elvétve volt észlelhető. A szer, melylyel gyógyítható a „pleuromie serum“ (Frankfurt a/m), mely azonban a védőanyagokat termelő intézeteknél nálunk is kapható. Vigyázzunk tehát, nehogy e betegséget széthurcoljuk és védekezzünk ellene.

*

Igen érdekes Url Rezső czég kimutatása az 1911-ik év soványsertés ármozzanatairól. A sertés vészen átment sertések árai kg-onként és páronként 2.70 K-ról felemelkedett áprilisban 2.90-re, esett deczemberre 1.60-ra, a 100 kgosokéi 2.40-ről több kevés változattal 1.50-re, a 120 kgosakéi 2.20-ról 1.40-re, a 160 kgosakéi 1.90-ről 1.40-re és a 200 kgosakéi 1.70-ről 1.40-re. A sertés vészen át nem mentekéi ugyanazon sorrendben 2.00 K-ról felmentek 2.40-re és visszaestek 1.20-ra, 1.80-ról 1.90-en át 1.20-ra, 1.60-ról 1.70-en át 1.24-re és végül 1.50-ről 1.60-on át különböző emelkedő és eső változatokban 1.26-ra. Ugyvéljük, hogy aligha tévedtünk midőn az esési átlagot 34%-ban tüntettük ki, de ugyvéljük e perczentuációban mégis hibát követtünk el. Az magasabb. A hizott sertésnél az árak átlag 25%-al kisebbek. Ujból kérjük, hogy a henteseknél a fővárosban kimért zsir, hus- és hentesárak és zsir és hús csékelye megolcsóbbodásán kívül, miért nem szállnak le az eladásoknál. a hausse-árakról? Ebben a gazda talán mégsem ludas.

-ix.

Gazdasági levél.

Tél van újra, zörög a szekér a fagyon, — csikorog a hó a lépés alatt, monoton a világ odakünn és így beszélgethetünk kissé.

Teletetésről szóljunk tán elébb. Lassanként kitudódik, hogy igazuk volt azoknak, a kik a kora őszön a gyenge takarmánytermés miatt panaszkodtak. Most vagyunk a tél felén, s bizony nagyon átlátszó a pajták. Mi lesz még 3 hónapig! Változott is a világ az állattartás szempontjából. Igyekszik mindenki több állatot tartani, hogy a fokozódó szükségletek mérvéhez képest a talajt minél inkább hasznosíthassuk. De azért a takarmány termelésre több területet nem igen tudunk áldozni inkább a melléktermékek (tengeri szár) felhasználásával gyarapítanánk készleteinket. Igen ám, csak hogy állattartásunk iránya is változott. A télen szótlan koplál ridég gulyák fognak, hogy helyzet engedjenek a közvetlen is produkáló állattartási formák, a fejő tehenészet, a hizalás, stb. részére. A télen heverő ökrök tartása is a múlté. De hogy érünk oda, menni kell a fogatnak nap-nap után. A fokozott termelési igények fokozott táplálék igényekkel járnak. Évről évre óriási mértékben emelkedik az állattartások fehérje szükséglete, a mit a gazdaságok saját termelésükből — legalább ez idő szerint — fedezni nem tudnak. Eddig az csak kalkuláció kérdése volt, könnyű annak, a ki pénzzel bírta. Ha kiszámítván láttam, hogy saját keretemben a fehérje abrak kitermelése többbe kerül, mint a piacon a mennyiért megvehető, vásároltam. És a helyén otthon termeltem piaci árut, pénzt az abrakvásárlásra. Jobban jártam.

Ma már közel járunk ahhoz, hogy beszünjék ezen számításunk. 15 koronáért sem kapható a hazai korpa, mert nincs. Legalább nekünk magyaroknak nincs. Az olajpogácsák értéke Kellner tanítása népszerűsítése óta 50% ár-emelkedést mutat. Boldog vagyok — mondják — hogy 16 koronáért ab állomás kapok hitvány repcepogácsát. Mert mindenki vásárol és mert mindenki ezeket, a *fehérje abrakokat* vásárolja, kell a tengeriszár és egyéb szurrogátumok kiegészítésére. Különben nincs tej, nincs gyarapodás a hizóknál. Rögtön meglátszik, mert

ma már szörnyen mérünk mindent. Ráhajt a kényszerűség.

Momentán segítségnek kitűnő a tanácsa Weiser dr.-nak a Köztelekben: „ne vásároljátok drágán a rossz korpát, mikor a takarmány liszt jó és olcsó is.“ Hálás köszönet a tanácsért. Jól esik, mert nem igen vagyunk hozzászokva, — az önzetlen, gyakorlati értékű támogatáshoz. Csak-hogy, ha most favorizálni fogjuk a 8-as lisztet, ezzel is Mád-ra érünk.

Nem marad más hátra: a takarmány szükségletet a gazdaságnak magának kell kitermelnie legnagyobb részben, akkor normális lesz tán a piaci takarmányok ára is, ha nem verjük föl mi magunk az árát.

Erre a fehérjedus takarmányok különösen abrakféléknek nagyban és olcsó kitermelésére eltartására kérünk szives utbaigazítást a hivatottaktól. A fehérjedus takarmányok mikénti kitermelése azért fontosabb, mert rendszerint ez a drágább és mert a keményítő nagyban és olcsón való kitermelhetése sok módozattal inkább könnyen megvalósítható a gazdaságban, otthon. A keményítő termelés egyik főformájára a tengeri termelésre az elmúlt és általános fiascival zárult év ugyancsak ráterelte a figyelmet. Minden falu külön „jegyez“ tengeriben ma. És nem ritka, a hol 22 koronán felül áll a paraszt-áru, csak legyen kapható.

Évek óta hangoztatják az uttörők a tengeri okszerű termelését. Nagy eset is volt, mikor e lapok éltető szelleme, boldogult Ordody Lajos először nyilvánosságra hozta hírét: „Egy holdon 30 q. szemes tengeri“, a Herrmann mivelést. Aztán megint elaludt minden.

Most majd a szükség ráhajtja a gazdákat, hogy belássák, nincs igazuk, mikor hajtogatják: „akár a kutyának, akár a kukoriczának“ (t. i. babrálunk, segítünk) a kukoricza érdeklődés ébren tartására nagy segítség lesz az OMGE beigért 1913. évi tengeri kiállítás, kivált ha az évenként megismétlődik és esetleg a szóbeli propagandával együtt utazó-kiállításá válhatnék.

Minden kukoriczának ott kell lenni majd ezen a kiállításon és pedig pályáznom kell az elsőségért; így tán lesz majd e hazában dupla termés; nem mint az idén is 300 (igen, háromszáz klg. csöves tengeri) egy holdon, mert az idén sajna ilyen is volt.

TÁRCZA.

Tenyészeteink koráról.

Irta: *Sperker Ferenc,*

az erdélyi rk. státus uradalmainak igazgatója.

I.

Érdekes, hasznos és fölötte tanulságos tenyészeteinknek, különösen a jelesebbek alapítási idejének ismerete.

Általános az a nézet, hogy minél régiebb egy tenyészet, annál nagyobb azon tenyészet him- és nőnemű egyedeinek átörökítőképesége: vagyis rövidesen azt szokták mondani: „régí constans tenyészet“.

Ezen találó meghatározás feltétlenül igazságon alapszik, tehát tény. Csak az a kérdés, miben constans egy régi tenyészet, mit örökít át külső és belső tulajdonságokban, általánosan óhajtott jót-e, avagy a mai gazdasági kor kívánalmai szerinti előnytelen, a gazda zsebet üresen hagyó tulajdonságokat?!

Ugyanis, ha két régi — mondjuk ötvenéves — tenyészet közül az egyiknek — nevezzük A-nak — arra született s magát ügyszeretet és ambi-

cióval arra képzett egy és ugyanazon mestere volt, vagy ha ilyen minőségű fia folytatta ugyanazon elvek szemelött tartásával, ugyanolyan irányban a külső és belső tulajdonságokban történő kitenyésztés nem könnyű és eredménnyel nem mindenki által megcselekedhető mesterséget: akkor ez az A-tenyészet a jóban constans és nyugodt lélekkel vásárolhat abból a kezdő zöld tenyésztő is apa- vagy anyaállatokat, mert biztos lehet abban, hogy azok — elenyészően ritka kivétellel — csak jót fognak átörökíteni külső és belső tulajdonságokban, tehetségekben. Mig, ha a másik ötvenéves B-tenyészetnek több vagy akár folytonosan csak egy olyan mestere volt, a kikre vagy kire talál az a magyar népies közmondás, hogy „a ki a minnek nem mestere, az annak hóhéra“, az ilyen tenyészet régi, constans tulajdonságának említésénél legfőleg szánakozó, kesernyős mosoly fakad a vérbeli tenyésztő ajkán. S az a kezdő zöld tenyésztő sokkal helyesebben cselekszik, ha a tenyészanyagot fiatalabb — mondjuk harminczéves vagy akár huszéves — olyan tenyészetből szerzi be, amelyt passzionátus, ahhoz értő tenyésztő alapított, nevelgetett, évenként választott meg, selejtezett, a szakszerű, a *belső tulajdonok, tehetségek fokenkénti előállítására ható és arra fel-*

tétlenül szükséges — azonban nagy türelmet igénylő — *napenkénti okszerű takarmányozást irányította, vezette és ellenőrizte.*

Eklatáns példa erre a jelenlegi szép és jó hírnévnek örvendő fiatal geryneszegi magyar fajta tenyészet, a melyről a közel múlt év késő őszén Geryneszegen megtartott — úgy hallom — igen sikerült gazdasági gépkiallítás alkalmából az „Erdélyi Gazda“ és a „Gazdasági Lapok“ hasábjain sok, a tényeknek megfelelő, helyes, szép és tenyésztői szempontból öröndetes és tanulságos közöltetett.

Azonban épen a tárgynak a gazda és tenyésztőközönség szempontjából legfontosabb része, az *okulás és tanulságosság tekintetéből* reá kell mutatnom az igazsághoz hiven a „Gazdasági Lapok“ 1911. év november 12-én megjelent 46. számában „Kirándulás Geryneszegré“ című cikk D. I. aláírású írójának bizonyára feltétlenül bona fide történt tévedésére, a mely szóról-szóra idézve a következő:

„A geryneszegi szarvasmarha-tenyésztés régi alapítás. Réges-régen hírneves tenyészete volt az uradalomnak s azt maig fenn is tartotta, hanem a nemesítéshez, vagy mint hangzatosabban mondani szokták: a kitenyésztéshez csak néhány év előtt fogott hozzá az uradalom. És iga-

KÖSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MÓTOROS TALAJMÜVELŐGÉPEK RÉSZV.-TÁRS. BAJA

KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST, IV. KERÜLET, FERENCZ JÓZSEF-RAKPART 27. SZÁM.

A Kőszegi-féle szab. mőtoros talajmővelőgép bebizonyított előnyei:

1. A **legideálisabb földmunka**, a minét eddig csak a kertész tudott előállítani. — 2. **Egyetlen munkával vetés alá** ideálisan kész a talaj. — 3. **Ideális trágya alászántás**; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával. — 4. **30%-kal olcsóbb és 100%-kal jobb talajmunka**, mint bármely ekével. — 5. **Nem kell se henger, se borona, se rögtörő.** — 6. **30% vetőmagmegtakarítás**, mert minden elvetett ép mag kikel utána. — 7. **Legalább 30-50%-kal nagyobb terméshozam** (voltak 1910-ben 100% terméshozamok is). — 8. **Ürlésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerzésére** kitűnően alkalmas.

Az egyedüli racionálisan dolgozó és munkájában felülmulhatatlan talajmővelőgép.

Referenciák: Gróf Széchenyi Emil Vajszka, gróf Hunyady József Kéthely, gróf Wenckheim Frigyes Pusztá-Szöllős, gróf Karácsonyi Jenő Bánlak, báró Bánffy Ferencz Karácsonfalva, Máár Zoltán Alattán, Rakovszky Antal Kocsóc, Epstein Sándor Jászkarajenő, Szintay Kálmán Erendred, Machmer János Pusztá-Rastováz, Razgha Ernő Hontkiskőr, Pannonhalmi Főispátság Kismegyer, Buttykay László Mikola, Kohner Alfréd Munkács, báró Sennyey Béla Bély, gróf Degenfeld József Szinna, dr. Mesterházy Ernő Nagygyeresd, dr. Goszthony Mihály Bárdibükk, gróf Pejacevich Tivadár Nasice, Magy. kir. állami ménesbirtok Bábolna, Gazdasági akadémia Debreczen, gróf Serényi Béla Putnok stb.

Szabadalmazva az összes államokban. — Német- és Oroszország részére gyártási engedélyt adva:
Heinrich Lanz cégnek, Mannheim.

A répa ellenség lett az idén, a kinek nincsen saját termelésű magja, 250-300 korona 100 kg-ként. És nemcsak, hogy drága, de megszivlelni való, hogy nem lesz normális a csirázó ereje sem, tehát bajos lesz a magban spórolni. Majd ezen cikknél is a szükség, ez a nagy kultur tényező rávisz sokunkat a „sorba vet. sorba trágyáz“ propagandára. Inkább reszkirozzunk még egy kis pénzt, csak hogy a többit, a mindet esetleg el ne veszítsük. Ha az első répavetés az országban az idén véletlenül, bármi oknál fogva általában nem sikerülne, országos szerencsétlenség válna belőle. Vigyáznunk kell!

Teremnek a czukorgyarak, fogynak a tótok. Megindult újra az áradat Amerika felé. Sok gazdaság, a mely fix árra kötöttek répaszerződést, még munkás nélkül van. Soha sem volt még akkora a munkás kereslet, mint az idén. Január első napjaiban kint, a végeken, tulharsógó szóval licitáltak egymásra a bőrharisnyás urak. És boldog volt, a ki kész szerződéssel mehetett haza. Mikor lesz ebben a furcsa versenyben megállapodás és milyen lesz az?

Jege van bizonyosan mindenkinek. Egy gondal tehát kevesebb. Csak tejünk legyen majd, hűteni tudunk.

A ki új gazda az idén, duplán érzi — velem együtt — a kezdet nehézségeit. Magvásárló mániája van az egész világnak tán, olyan drága. Zab 9 frt, búkköny 15 frt, lóhere 120 frt, répamag 150, — még a csillagfürt is 10 frt, lóbab pedig nincsen. Szöszös búkköny 40 frt, Victoria borsó 15 frt. Uram Istenem, ha majd mi adunk el, gazdák, akkor is rendeld, hogy így legyen.

A telelő vetésekről bajos ma véleményét mondani. Annyit hallottam a vasuton, hogy a kinek sok angol és francia buza vetése van, az tartson idejekorán készletben kellő mennyiségű tavaszi buzát. A hosszú ősz meghajtotta a korai vetéseket, volt, a ki november végén kaszálhatta a szárba indult, rogyott rozsokat. Most ezekre a vetésekre a száraz, erős fagy, gyakran a tulhajtott legeltetés is még, bizony nehéz kitavaszkodást hozhat. Egér is van elég, sőt több is annál. Most az ideje, hogy mérgezzünk, a mig lehet. Ha kitavasodik, ezer más dolog jön, megindul a rozs, akkor már késő. Isten óvjon olyan egérkáros rozs évtől, mint múlt évi (1911.) volt.

De panaszkodni még nem illik a vetésekre.

zán gratulálnunk kell e rövid idő alatt elért szép eredményhez.

Nos, hát a gratuláláshoz nem csak hogy lelkeimből hozzájárulok, hanem csekélységem tettel s igazolt tenyésztői minőségében, az igaz, őszinte gratulálóknak első sorában kér magának egy szerény helyet. Azonban az állattenyésztési történelmi hűség és — ismétlem — a *tenyésztői tanulásért, okulásért* a következőkben kell helyesbítenem a jelenlegi gernyeszegi magyar fajta, gyorsabban fejlődő szarvasmarhatenyészet keletkezésének és fejlődésének történetét.

Hogy „régés régen hirneves tenyészet volt az uradalomnak“ azt megengedem, sőt valószínűnek tartom, mert el sem lehet képzelni a régi időkben is, azon kor kívánalmái szerint általánosan jól gazdálkodott, Teleki grófokat magyar fajta czimeres gulya nélkül. De tény az, hogy a mióta én — a közel ötvennégyéves ember — visszaemlékezni tudok, Gernyeszegen 1893. évig sem magyar, sem másfajta szarvasmarha-tenyészet nem volt.

Általánosan tudva van a még — hála Istennek — sokan élő erdélyi főurak körében, hogy a gernyeszegi kastély jelenlegi tulajdonosának, dr. Teleki Domokos grófnak és az alsózsuki kas-

Csak vigyázni kell. Egy jó tavasz, nálunk csudákat tud tenni, a jó májusi eső, tudvalévő, — az egyszeri svábok szerint többet ér a császár minden kincseinél. Kivált ha gondos segítséssel — dry farming-gal — a gazda sem rest.

Adjon Isten jó tavaszt, jó egészséget!

Ráczegres, 1912. január hó 30.

Horváth János.

Gazdasági reformok Spanyolországban.

(Galánthai Nagy Sándor dr. szerkesztésében megjelenő „Közgazdaság“ című szaklapnak folyó évi 1. számából vettük át e cikket, mely közérdekű voltánál fogva mindenestre megérdemli t. olvasóink szíves figyelmét.)

A külföldi közgazdasági lapok több ízben megemlékeztek arról, hogy Spanyolországban a közgazdasági kérdések kezdenek vezető szerepet játszani, s az iparos- és kereskedőkörök mindnagyobb szullyal lépnek fel jogos érdekeik érvényesítésére.

Különös figyelmet érdemelnek Senor Gasset miniszternek tervei, melyek élénken foglalkoztatják a spanyol közvéleményt. E nagy koncepciójú közmunkák tervét „Spanyolország gazdasági rekonstrukciójának programja“ néven ismerik és eddig csupán pénzügyi körök részéről találkozott ellenvetésekkel. A nagy programot ugyanis csupán 1,500 millió pezetas államkölcsön segítségével lehetne megoldani, ilyen kölcsön pedig könnyen rontana Spanyolország pénzügyi híre. Később alternatív tervek merültek fel a kölcsönösszeg megszerzésére s amennyiben ezek nem involválának tulnag terhet a spanyol államkincstárra, nincsen kizárva, hogy e program valóra válk.

Senor Gasset tervei mindenekelőtt az ország erdőállományának nagyobbitására irányulnak. Spanyolországban a statisztika szerint 12,500.000 acre erdő található, mivel azonban e számban minden hegy is benn foglaltatik, s ehhez képest a magas törzsű erdőtől a bokrokkal borított szikláig mindent felőlel, Spanyolország fatermeléséről nem ad helyes adatot. Ezen terület Spanyolorzágnak a 10 százalékát teszi, minek folytán ez az ország Hollandia, Dánia, Portugál és Nagybrittania után a fában legszegényebb országa az európai kontinensnek.

Az 1855. és 1896. évi erdőtörvények nem

vezettek eredményre s ezért 1908-ban új törvénytervezet készült Spanyolország erdőállományának nagyobbitására, mely élénken foglalkoztatta a közvéleményt. Spanyolország jelentékeny faszükséglete az import növekvő számosságban is kifejezésre jut, mert míg 1906-ban 32.2 millió pezeta értékű fa került bevitelre, 1910-ben e szám már 46.1 millióra szűkött.

A jelentés évében sokat foglalkoztak a spanyol erdőültetések kérdésével. Deczemberben „erdővédő egyesület“ czimen előkelő társaság alakult, a mely az erdőültetések előmozdítását tűzte ki céljául. A társaság törvényjavaslatot készítet és nyújtott be a korteznak, mely állami adómentességet biztosít minden olyan terület rét szére, melyen acre-onként legalább 160 fát ültetnek el, s jutalmakat ad azon földbirtokosoknak, kik egy-egy tartományban a legtöbb fát ültették. Továbbá arra kötelezi a községeket, hogy jövedelmük 1 százalékát fásításra fordítsák, végre kötelezővé teszi a vasutak mentén a fásítást.

A Gasset-féle program 1,000.000 fontot fordít az erdőültetés céljaira, mely összeg folyósítása 10 éves időszakra oszlik meg.

A közgazdasági reformok terén az öntöző művek létesítése áll a következő helyen. Azon 2.000 lábnál mélyebb fekvésű helyeket kivéve, melyek az Atlanti Óceán befolyása alatt állanak, Spanyolországban 7.8—15.6 hüvelyk eső szokott esni. A központi fensik területein, melyek 2.000 lábnál magasabban fekszenek, valamivel több az eső, ellenben a zord időjárás sokkal csekélyebb hozadékot tesz lehetővé, mint egyebütt. Spanyolország területéből 45,000.000 acre áll művelés alatt és ezen területből 25 acre-t számítanak egy-egy tehén tartására, míg öntözött földön egy acre-on három tehén is megél. Öntözetlen területen legalább 25 acre szükséges egy igen szerény viszonyok között élő spanyol földműves család eltartására.

Ezen adatokból kiviláglik, hogy a mezőgazdaság hozamának emelése a legalkalmasabb eszköz a föld öntözése s hogy Senor Gasset nagy arányú tervei a legbiztosabb feltartóztatója a spanyol nép kivándorlásának.

Az öntöző munkálatok keresztülvitelére 3 tervezet merült fel, melyek közül kettő az állam, a helyhatóság és az érdekeltség közreműködé-

tély jelenlegi birtokosának Teleki Géza grófnak atyja, néhai Teleki Géza gróf, a szónak nem mindennapi, elcsépett értelmébeni kiváló lovas ember és párját ritkító kitűnő jó egyes, kettes, koppantós (három ló közül kettő rud mellé, egy harmadik kiváló jó menő elől fogva), négyes és ötös urkocsis volt.

Ezen kvalitása pedig veleszületett isteni adomány volt, minthogy sok ember fia lát különböző szakmákban ilyen isteni adománnyal először napvilágot; csak hogy az életkörülmények, a melyek közé sodortatik, gátolják annak kirügyezését kivirágzását és terebélyes, bőven termő, általánosan bámult kifejlődését hatalmas fává. Nos, hát áldott emlékü Teleki Géza gróf életutjában az isteni szikra kipattanását s erőteljes, az arra inklináló elött bámulat tárgyává fejlődését a mostoha sorsnak ilyen szeszélyes önkényeskedése nem akadályozta és talán többen vagyunk még élő, de zuzmarás fővel betelelni készülő lovas emberek s különösen kocsisok, a kik az övéhez mérten kontár, de az e téreni közepszerűség előtt imponáló fogatösszeállítási, befogási, be- és előhajtási tudásunkhoz az inspirációt tőle nyertük, egyes fogásokat tőle lestünk el, egy szóval, a midőn őt bámultuk, tőle tanultunk.

Igen természetes tehát, hogy ez a minden ízében lovas ember és urkocsis nem a szarvasmarhát, hanem a nemesebb lovat és lótenyésztést kultiválta. És ez nagyon helyes is volt, mert — szerény nézetem szerint — az volna a helyes, ha mindenki arra vetné magát teljes erővel és kitalással, a mire hajlamot, kedvet s ezzel ambíciót érez s azon téren fejlesztené megfigyelen alapuló tudással és tréninggel tehetségét. Bizonyára nem lenne annyi tehetetlenül vergődő, kinlódó és mégis csak tengődő gazda, iparos, kereskedő és más szakmabeli, pályát tévesztett elégedetlen ember!

Határozottan tudom — mert emlékszem s mások, a kikkel e cikkem megírása előtt beszéltem is emlékeznek, — hogy néhai Teleki Géza gróf idejében Gernyeszegen gulya vagy tenyésztésnek nevezhető szarvasmarhanevelés nem volt. Mindössze néhány bivaly és jobb tejelő fehér tehén tartatott a kastély uraságainak, vendégeinek és cselédségének tej ellátása céljából. Akkor még „vájczér“ marha nem volt, de hire-hamva sem volt a tündögümökörnak, a ragályos hüvelyhurtnak, a ragályos elvetelésnek, a kis borjuk ragályos tüdő- és mellhártyagyulladásának, ragályos hasmenésnek, köldök- infekciójának, bénaságnak s Isten tudja csak

38 év óta állandó

üzletielvem:
a jónak leg-
javát szállítani.

FŐ ÜZLET:
ROTTENBILLER
UTCA 33.

Kérem tudomásul venni,
hogy az impregnált répamag kizárólag cégem
különleges czikke, s az másnál nem kapható.

MAUTHNER ÖDÖN
CS. ÉS KIR. UDVARI MAGKERESKEDÉSE
BUDAPEST

Helyesen gondolkodó

s számító gazdák magszükségletük beszerzésénél nem az árakra,
hanem a magvak megbízhatóságára fektetik a fősúlyt.

FIÓK ÜZLET:
KOSSUTH-LAJOS
UTCA 4.

FŐÁRJEGYZÉKEM MEGJELENT

s azt kívánatra ingyen és bérmentve küldöm meg.

sére, a harmadik kizárólag az állam áldozatkész-ségére támaszkodik.

Az első terv szerint az öntöző műveket az állam viszi végre a helyi érdekelttség közreműködésével. Az öntöző művek létesítésének feltétele, hogy az öntözött övezet földbirtokosainak legalább fele 50 százalékat garantálja a munkálatok költségeinek, mely összegből 10 százalékot a munkálatok közben, a többi pedig 1 és fél százalékos kamattal 25 éven át törleszti. Mihelyt a munkálatok befejezést nyertek, az öntözőművek a hozzájáruló közönségnek teljes tulajdonába mennek át.

A második terv szerint az öntözőműveket az állam által támogatott társaságok vagy vállalatok végzik. A kormány olyan társaságoknak, melyek az öntözendő terület lakóinak legalább felét ölelik fel, hivatalosan approbáltművek építésére az építkezések becsértékének 50 százalékát meg nem haladó szubvenciókat engedélyez. Ha szükséges, a kormány a létesítendő művek becsértékének további 25 százaléka 2 százalékos kamatozása, 25 év alatt törlesztendő kölcsönt is nyújt.

A harmadik terv szerint az öntözőművek létesítése egészen az államra hárul. A kiépítést alapos tanulmányozás és vizsgálat előzi meg s ki kell mutatni, hogy a létesítendő művek feltétlenül nagy hasznot fognak hajtani. E műveletekre külön törvényes felhatalmazás válik szükségessé. Azon földbirtokosok, kik e művek hasznát élvezik, birtokaikat progresszív adózás céljából jelzálogilag lekötik a kormánynak.

A tervezet olyan rendelkezéseket is tartalmaz, melyek arra kényszerítik a földbirtokosokat, hogy vagy vegyék igénybe az öntözésre szóló alkalmat, vagy engedjék át birtokukat. Ez a rendelkezés abban leli magyarázatát, hogy számos csatornamenti vidék lakói — töke híján — nem öntözik földjüket. A tervezett öntözőművek tervei felett a kormány határoz. Valószínű, hogy ez alkalommal tekintettel lesznek egy az 1902. évből származó királyi rendeletre, mely ideiglenesen 205 öntöző tervet approbál. Szakkörök véleménye szerint e szám fele elegendő ahhoz,

hogy Spanyolország lakóinak számát megkettőzze.

Utak. Spanyolország állami utjai — 27.500 mérföld hosszuak, holott pl. Franciaország állami utjainak hossza csupán 23.750 mérföld. Ellenben a departementális uthálózat csak 4.400 mérföld, a községi uthálózat pedig 12 ezer 500 mérföld hosszu (Franciaországban 23.750, illetve 375.000 mérföld). Ez idő szerint mintegy 5.000 spanyol község semmiféle összeköttetésben sem áll a külvilággal. E sajnálatra méltó körülménynek az az oka, hogy a kerületi és községi utak építési költségeinek fedezésére csak 21.000.000 pezeta áll rendelkezésre és hogy ez az összeg meg nem nagyobbítható, mivel az állami utak építése óriási terheket okoz, holott a kitűzött cél sok esetben szerényebb kivitelű községi utakkal is elérhető lenne. A törvényhatóságok és községek pedig ez idő szerint nincsenek olyan helyzetben, hogy az uthálózatot kiépítsék.

Gasset terve elejti az ez idő szerint uralkodó drága állami utak rendszerét és kisebb igényű olcsóbb községi utak építésére helyezi a fősúlyt, melyek terhet a kormány és a kerületek közösen viselnék.

A szubvenciók eddigi rendszerét olyan tervezet váltja fel, melynél az állam által nyújtott szubvenció azon adóösszeggel áll arányban, melyet az illető község szolgáltat be az államkincstárba. Az állami szubvenციót 20 százalékkal emelik azon esetekben, midőn oly utak építéséről van szó, melyek ez idő szerint minden összeköttetés híján levő községek között vannak hivatva lehetővé tenni a közlekedést. Az utépítésre szánt összeget az egyes tartományok között területük, népességük arányában fogják évenként kiutalni. A kormány szubvenciónak, kerületek, községek, mezőgazdasági és öntöző szindikátusok, sőt egyes esetekben vasuti társaságok lehetnek a részesei. E szubvención kívül az állami utak építésére pénzkölcsönöket is nyújthat 30 éves törlesztésre. A visszafizetés olyan módon történik, hogy az illető testületekre adópótlékok vetnek ki. Azon területnek lakói, a melynek területén utakat építenek, lovaikat, kocsijaikat, évenként 1—10 napra ellenszolgáltat-

tás nélkül átengedni tartoznak. Ha valamely község lakói visszautasítanak ezt a közreműködést, külön adót rónak ki rájuk.

A foszforsav mint a gabona-megdőlés ellenszere.

Írta: Nagy Dezső.

Sok időn át az volt az általános nézet, hogy a gabonák megdőlésének legfőbb oka — a többi közt — a fényhiányban keresendő, mert így a szár alsó része felnyugul, vékony és erőtlen marad és ilyenformán nem bírja meg a szár felső, buján fejlődött részének súlyát, a minek eredménye azután a szár meghajlása, gyakran megtörése. Ezt a nézetet támogatta a praxis is, mert a fényhiány a kövér földek buja vetéseiben fordult rendszeresen elő, a mikor azután egy bő csapadékos május után rendre dőltek a vetések. Mivel pedig a megdült gabonában nehéz a aratás és sok a szalma, de kevés, mert összeaszott a szem: természetesen mindenféle módon védekezni igyekeztek e kalamitás ellen. És miben állt ez? A legtöbb helyen sásolták, sarlóztatták felébe vagy napszámba, néhol meg legeltették a gabonát. Ez azonban kétélű fegyver s valamelyes hatása csakis akkor van, ha a bokrosodás bevégezte és közvetlen a szárbamenés előtt végezhető. Ha ellenben a kalász már a szárban van és hozzá oly magasan, hogy a sásolás által megsértetnék: akkor ez az eljárás kész veszedelem és kár, főleg azért, mert a sásoló munkások kivált ha felébe végzik, ugyancsak nem néznek arra, hogy a munkát jól és okszerűen is végezzék és a legtöbbszor a levelekkel együtt levágják a kalászt is. Ennél jobb módszer a buja vetések lehengerezése, de ez is csak akkor végezhető mielőtt még a kalász kifejlődött. A hengerezés ugyanis a buja fejlődést — ép úgy, mint a sásolás — megakasztja és ezáltal a megdőlés veszedelme csökkentetik.

A modern gazdasági tudomány mai állásában azonban immár kimondható, hogy a régi tanítás és a védekezés praxisa elavult és hogy a megdőlés elleni védekezés legbiztosabb eszköze a foszfátózás, úgy hogy a foszfátózott vetést

milyen néven nevezendő tenyésztői nyomorúságoknak, amelyeket, mint minden rosszat, az élelmes „nimettől“ kaptunk, a ki felhasználva a mi élehetlenségünket és könnyüvérségünket, többnyire az általa már nem használható, fenti betegségek valamelyike által inficiált nyugati szarvasmarhaanyagot szóta a nyakunkra s így vásároltuk meg az adófillérekkel összegyűlt Magyarország drága pénzén a fent meg és meg nem nevezett és most már milliókra menő kárt okozó betegségeket, sőt a Kárpátoktól Adriáig visszahangzó „husdrágaság“-ot is, a mint ezt bővebben kifejtettem és a földmívelésügyi magas kormány s az országgyűlési képviselőknek figyelmét felkértem az „Az Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok“ 1911. év november hó 26-án megjelent 48. számában.

De csak most veszem észre, hogy a tőzsgyökeres tenyésztői vér s a sok kinlódások között dolgozott gyakorlati gazdának a tudásfájának sok keserű gyümölcsének rágesálásában képződött keserves meggyőződése arról, hogy mennyi minden van rosszul nálunk a gazdasági és különösen az állattenyésztési politika terén. Ezeknek együttes összeműködése, sarkalása folytán önkénytelenül ezuttal is majdnem teljesen arra a térre tértem át, a melyen nekünk a legtöbb fáj, a melyet éppen ezért soha sem lehet eleget han-

goztatni azon reményben, hogy végre-valahára megszivlelik azok is, a kiknek ez iminens kötelességük s akkor ebből az áldott, jó és gazdag földje daczára is szegény országból csakhamar olyan alapos jólétben élő nemzet válnék, mint a melyenket mi mostan irigykedve és tehetetlenül bámulunk a sokkal ridegebb klímájú és eredetileg sokkal rosszabb talaju Németországban, vagy pláne a zord éghajlatu Svédországban, a melynek hegyei nem rejtenek magukban emberi szorgalom, tudás és kulturára régen várakozó nemes érzeket, kincseket; a hegyóriások tövében elterülő védett völgykatlanokban nem buggognak a földből üdítő és sokféle emberi és állati betegséget gyógyító erővel bíró különböző ásványvízforrások, sem óriási erejével süstörögve, dübörögve a föld mélyéből előtörő s emberi technikai erővel csak ideig-óráig elfojtható, hatalmas földgázforrások nem zugják mint nálunk ösrengeteg morajaként az emberek süket fülébe: itt vagyok, kikivánkozom sok ezer éven át elrejtetten kutogott földi börtönömből, csak azért, hogy felhasználjak, hogy általam gazdagok, nagyok, hatalmasok lehessetek, be- és kifelé ható erővel! A köles sem terem meg ott egyszerű szántásnak nevezett földkarczolgatással, a tengeri sem ilyen művelettel a kétszeri kapálásnak nevezett piszkálásal, sőt egyáltalán nem

teremnek meg az emberi tudás és kultura legmagasabb fokának alkalmazásával sem; holott nálunk kedvező év esetén érdemünkön felül ontják a terméseket! Épen úgy nem terem nálunk tüzes magyar bor, talán fogalmuk sincsen a Maros-, Kisküküllőmenti erdélyhegyaljai kitünő jó borokról és Tokajnak kincseket érő arany nedűjét csak hírből ismerik, vagy véletlenül némelyikük — Istennek kedvelt szerencsés kiválasztottja — izlette is, ha Budapestre eljuthatott egy kirándulótársasággal s az idegenforgalomnak emelhetésétől egy csapással áthatott magistratus által úgy megtraktáltatott, hogy holta napjáig sem feledi el, de sőt szájhagyományként apáról fiúra, nemzedékről-nemzedékre marad ott, a rideg és zord klímájú és silányabb talaju Német- és Svédországban, a hol mindenütt az emberi szorgalom és kultura folytán keletkezett alapos jólét, bőség és ezzel együtt olcsóság vesz bennünket körül, hatja át egész valónkat! És-és-és...

De nem folytatom tovább, noha a *miként van és miként lehetne*, sármási földgázként süstörög bennem; de igyekezem elfojtani, a mig lehet! Hiszen adósa vagyok az olvasóközönség azon részének, a kik gazdasági cikket is szoktak olvasni azzal, hogy tulajdonképen kinek köszöni a jelenlegi jól megalapozott s így szép fej-

Tények és tapasztalatok igazolták a

CASE járvaszántó gőzekék

feltétlenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos működését.

Munkabírás óránként 2—3 hold. ::::

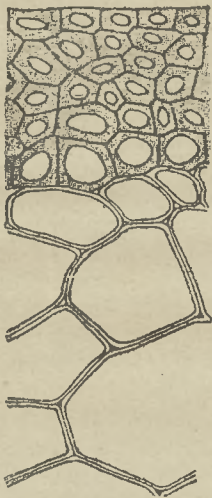
Előkelő magyarországi referenciák mindenféle talajra.

Üzérképviselő: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52B.

„G“ katalógus ingyen és bérmentve.

szükségtelen sásolni avagy hengerezni, mert a foszfátózott gabona nem dől meg, vagy ha ledőlne is, ez sokkal később következik be, mint a nem foszfátózott gabonánál és akkor sem szorul meg benne a szem, hanem kövér és poczakos marad. Ez közel 20 éves tapasztalat, a mi elméleti és kísérleti uton is bizonyítva lett. Amit így a praxisban tapasztaltak az okszerű gazdák, azt tudományos uton is hebizonyította Charles Guffroy francia tanár, a ki ezirányban több éven át rendszeres kísérleteket végzett a Cote d'Or-ban. Kilencz parcellát kezelt évégből különféleképp és pedig: 1. parcella trágya nélkül; 2. parcz. 45 klg. foszforsav per hektár; 3. parcz. 60 klg. foszforsav per hektár; 4. parcz. 75 klg. foszforsav per hektár; 5. parcz. 90 klg. foszforsav per hektár; 6. parcz. 120 klg. foszforsav per

25-ső ábra. A buzaszár sejtszöveve trágyázatlan földön.

hektár; 7. parcz. 150 klg. foszforsav per hektár; 8. parcz. 30 klg. salétrom-nitrogén per hektár és 9. parcz. 150 klg. foszforsav és 30 klg. nitrogén hektáronként. Az így kezelt buzák fejlődésük folyamán görcsövileg lettek megvizsgálva s a jellegzetes tünetek le is lettek fényképezve.

Három képen mi is bemutatjuk a jellegzetes tüneteket. A nem trágyázott első parcellán

(lásd. 25. ábrát) a buzaszár sejtjei vékonyak és gyengék, külhám sejtjei pedig csak 5 sorban rétegeződnek. Az ilyen buzaszár ellenálló képessége csekély és ezért természetesen könnyen is megdől. A 26-ik ábra a hetedik parcellán termelt buza szárának görcsövi rajzát mutatja. Itt a külhám már 8 réteges sejtet mutat, a sejtek falai pedig vastagok. Az erőnek és a szilárdság-

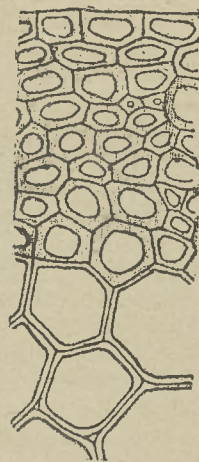
26-ik ábra. A buzaszár sejtszöveve hektáronként 150 klgm. foszforsavval trágyázott földön.

nak a jelei ezek és megmagyarázzák azt a tapasztalatot, hogy miért tartják magukat a dőléssel szemben a foszfátózott buzák. A 27-ik ábra a 8-ik parcellán termelt buza szárának görcsövi rajzát mutatja, a mely alá hektáronként 30 klg. nitrogén, vagyis magyar holdon mintegy 80 klgm. chilisalétrom lett felszórva. A külhám ugyan enél is vastag, de a belső sejtek fala már vékony, akárcsak a trágyázatlannál és még hozzá szinte tulnagyon is a sejtüregek. Tekintve pedig, hogy a salétromozott buza szára hosszabb, levelei szélesebbek és kalászai nagyobbak: ez megmagyarázza, miért dőlnek meg ezek a buzák is olyan könnyen.

A foszforsav tehát erősíti a szárát, a nitrogén ellenben gyengíti. Ha tehát a nitrogén akár istállótrágya, akár zöldtrágya, avagy buja földelő vagy éppen salétromozás útján — a buzának dőlésre hajló fejlődését idézi elő, úgy

kövér májusokban mulhatatlanul bekövetkezik a veszedelmes megdőlés. Ha azonban ismerjük a földjeinket és ismerjük buzánk bokrosodó képességét is — és előre tudjuk, hogy a körülmények a megdőlésig fejleszthetik buzánkat, akkor csak foszfátozzunk, még nagyon kövér réti földeken is és így a buzánk nem fog megdőlni és lesz kétannyi termésünk, mintha a megdőlés ellen ily észszerű gátat nem emelünk.

A megdőlés ellensúlyozására a francia gazdák a buja és őszzel nem foszfátózott buzákat tavaszkor foszfátozzák s hektáronként 120—150 klg. foszfátot szórnak el fejtrágyául, a mit azután aláboronálnak. A tapasztalás pedig az, hogy ez az eljárás is célhoz vezet és hogy a tavaszi foszfátózás is fedezetet talál a több és minősé-

27-ik ábra. A buzaszár sejtszöveve hektáronként 30 klgm. salétrom-nitrogénnel trágyázott, de nem foszfátózott földön.

gileg is kiválóbb termésben. Ime ez is egy újabb és olyan dolog, amit nagyon helyén való lenne a magyar gazdáknak is kísérletileg kipróbálni.

POSZTÓ	Uri és női divatszövegeteket	ZEFIR
	ajánl a kiváltott ház	
Skorkovszky Prokop és fia		
Humpolec, Csehország, Minták ingyen.		
Legjutányosabb árak. Kívánatra az urí öltönyöket el is készítettük.		

lődésnek indult gernyeszegi magyar fajta gyorsabb fejlődésű tenyészet létezését?

„Et nunc venio ad fortissimum virum!“

A híres lovas és kocsis Teleki Géza gróf még férfikora delén innen halálozván el, két kedves, szőke fiúcskával korán özvegyen maradt neje sz. Bethlen Margit grófnő, a szépasszonyairól híres Erdélynek egyik legszebb asszonya, a kinél sohasem tudta az ember, hogy elbájoló szépségét s abban azt a két nagy, karbunkulusként ragyogó szempárt, vagy kedvességét, lekötelező modorát, avagy ritka eszességét, még pedig nemcsak a salonokban csillogó eszességét, hanem alapos, praktikus, ügyei-dolgai rendbentartására kiválóan alkalmas eszét bámulja-e jobban?! Ebben a minden tekintetben rendkívüli asszonyban, nem csak az anyai ösztön sugallotta szeretet volt meg árván maradt két kis fia iránt; hanem mindenre kiterjedni tudó eszével szeretve őket, gondoskodni kívánt azok jövőjéről s ezen törekvésében ismét egy ritka talentumát bizonyította be. Ki tudta választani kis fiai már akkor milliókra menő értékű örökségének kezelésére, a megfelelő embert és gazdát, a hűséges sáfárt.

Igy lett léczfalvi Gyárfás Endre a „Gróf Teleki Géza örökösének“ jószágigazgatója s ezen minőségében első ténykedései közé tartozott az,

hogy 1893. évben megalapította a jelenlegi gernyeszegi magyar fajta gyorsabb fejlődésű szarvasmarhatenyészetet nagy részben Mezei Lajos véczkei, akkor igen szép és díjakkal kitüntetett tenyészetéből vásárolt, részben pedig egyesektől beszerzett szép példányu tehennel. Akkor kezdetben meghagyta ugyan azt a tejre tartott pár fehér tehenet is; hogy hány volt épen Gernyeszegen, azt biztosan nem tudom, de arra határozottan emlékszem, hogy Gyárfás Endre jószágigazgatói eredményes működésének kezdetén Gernyeszegen, a sokkal nagyobb Uzd-szentpéteren és Felső-Szöcsön, tehát a három birtokon összesen 18 drb fehér tehen volt.

Mind ezt pedig onnan tudom olyan precizitással, mert abban az időben a nagy vagyon újdonsült direktorának, mint amolyan lelkiismeretes, pedáns embernek, sok gondot okozott az, hogy és miként fogjon hozzá; nagyon is megrágtá azt, a mibe gyümölcsözés czéljából pénzt kellett befektetni és tudom, mert sokszori együttléteünk és beszélgetésünk folyamán éreztem, hogy legnagyobb gondját — talán még tulon-tuli gondját — az képezte, nehogy — habár bona fide is — olyan eredményei lehessenek a nagy vagyon kezelésében eszközözendő befektetéseinek, a melyek a személyéhez fűzött reményeknek s a beléje helyezett bizalomnak nem teljesen megfe-

lelők. Azt mondja a példabeszéd, hogy: „jobb félni, mint megijedni“. Ezt magam is így tartom, vallom. Tehát Endre barátomnak, de a gróf Teleki Géza örökösének sem ártott meg az, hogy sokat lelkiismereteskedett, skrupolózuszkodott. Általánosan tudják ezt az erdélyi részeken és kiváltkép én részletesen tudom, mivel a „gróf Teleki Géza örökösök“ vagyona megosztoszkodás előtti becslésének egyik szerény becselőtagja voltam.

De tudom onnan is a tenyészet körülményeit, mert a miután alapos megfontolás és a velem eszközölt hosszas megbeszélés után beszerezte Gernyeszegrre a teheneket és megvásárolta szentdemeteri tenyészetéből 1893-ban az első bikát, — melynek s az utána következett többinek, összesen öt törzsbikának tölem történt megvásárlásakor mindig úgy alkudozott, hogy tul tett az e téren legtenyözöttabb, hasonló arczzsinü szamosujvári marhakereskedőkön is — bizalmával kitüntetve, felkért, hogy a mennyire csak időm engedi, gyakrabban látogassak el Gernyeszegrre, hogy együtt a fejlődő tenyészetet „a több szem többet lát“ elvének szemelőtt tartásával alaposan átvizsgáljuk, jó magyarán „meginspirozozzuk“ s eszmecezeréket folytassunk a jövőre szolgáló szükséges teendők felől.

(Folytatjuk.)

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnökdoktor hirneves füsteső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.

Sürgőnyezim: Kemna, Budapest. Telefon 91-21. Telefon 91-21.

A dohánytermelés válsága.

Mezőgazdaságunknak egyik legfontosabb jövedelmi forrása volt valaha a dohánytermelés. Az idők változása azonban a mezőgazdaságnak erre az ágára nagy teherrel nehezedett, a nélkül, hogy valami javulásban is lett volna része. A dohánynak erős versenytársa lett még a kishozamu szemtermelés is, mert ez legalább árban javult, a mi némileg ellensúlyozta a gazdálkodás megnövekedett terheit. A gazdák az ország különböző részein értekezletre gyűlnek össze, hogy a dohánytermelés nehéz helyzetét és orvoslási módját megvitassák. Most Aradon volt ilyen gyűlés, melyet a megye székházán tartottak meg Arad-, Temes-, Csanád-, Békés-, és Biharmegye dohánytermesztői gyűltek össze, mintegy négyszáz-ötszáz gazda. Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület által szervezett értekezlet nyitotta meg, azokat az országrészi értekezleteket, melyeket Komáromban, Miskolcson, Nyiregyházán és Czegléden fognak megtartani a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének kezdeményezésére.

Vásárhelyi József, az Aradmegyei Gazdasági Egyesületnek az elnöke nyitotta meg az értekezletet, üdvözlőlvén a megjelenteket, köszönetet mondva az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének, hogy alkalmat adtak a válságba jutott dohánytermesztőknek a valódi helyzet föltárására, mert a dohánytermesztés ugyszólván nyűg lett ma már a gazdának. Az orvoslás remélhető annyival inkább, mert a dohányjövődék részt vesz a bajok földterítésében. Üdvözlőlvén Natorp Tivadar báró főtanácsost, a jövődék képviselőjét és kéri, hogy illetékes helyen tolmácsolja a gazdák kívánságait. Rubinek Gyula az O. M. G. E. igazgatója kifejti, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetség kötelességének tartotta segítségére sietni a dohánytermesztő gazdátársaknak, a kiket a földérték, a munkabér emelkedése, a dohánykertész igényeinek fokozódása komoly válságba sodort. Üdvözlőlvén Natorp bárót, a ki személyesen győződik meg a gazdák súlyos helyzetéről.

Baross László, a bankuti főhercegi uradalom felügyelője kitűnő előadásban fejtette ki, hogy a dohánytermesztés immár kockázatos, a mai viszonyoknál meg nem felelő osztályozás és beváltás miatt. Figyelemmel hallgatott előadásához határozati javaslatot csatolt, mely szerint fölkérendő a dohányjövődéki középponti igazgatóság, hogy már a jövő évben termelendő dohány átadásánál érvényesítse a szivarbél és burok anyagot termelő körzetekben a következő osztályozást és árakat állapítsa meg.

Első osztályba sorozandó mindazon sérületlen és kevésbé sérült dohányanyag, a mi a gyártásnál mint szivarbél burok és boríték kerül földolgozásra, tekintet nélkül a nagyságra. Ezen osztály beváltásának ára száz koronában állapíttassék meg.

A második osztályba sorozandó mindazon sérületlen, vagy kevésbé sérült anyag, a mi a gyártásnál mint vágóanyag kerül földolgozásra. A beváltás ára nyolcvan korona lenne.

A harmadik osztály anyagát alkotná a jelenképpen sérült, de e mellett megfelelő vágóanyag ötven korona árban.

A negyedik osztályba kerülnének végül a felsőbb osztályokba nem sorolható aljlevelek, de a nedves és egész dohányokból azok arányában bizonyos százalékig levonás tárgya lehet harmincz korona árban. A dohányfuvarpótlék a vasuti tarifa arányában emeltessék föl, hogy e czímen a gazdák ne károsodjanak. A dohány-

termelés-engedelem czímén eddig levont százalék, mint igazságtalan, töröltessék. Hosszantartó helyeslés követte az előadó szavait, majd Vásárhelyi József elnök fölkérésére az egyes vármegyék képviselői nyilatkoztak a határozati javaslatról. Beliczey Géza (Békésmegye) kifejti, hogy a monopólium-rendszer nem illik bele a mai gazdasági fejlődésbe. De ha megvan, mellette a termelőnek is meg kell találni a számadását. Elfogadván a javaslatot bizonyos prémiumot követel a termelőnek a bevonandónak tartja a kincstárt a jégkár-biztosítás nagy költségébe. Pap Endre (Biharmegye) némely pótlással elfogadja a javaslatot. Purgly Emil (Csanádmegye) igazolja, hogy a bruttó jövődék folytonos csökkenése következtében el kell hagyni a gazdának ezt a termelési ágat. Hozzájárul a javaslatához. Bászék Elek (Temesmegye) hasonló szellemű fölszólalása után Purgly László (Aradmegye) a körzet különös viszonyait ismertetvén, különösen kiemeli a kertészhiányt. Ha gyors segítség nem jön nélkülözni fogja a kincstár Arad- és Csanádmegyék termését. A kerti levelek dolgában Szkurka Elek tolmácsolta a termelők kívánságait melyek: az ár emelése, a beváltás nehézségeinek csökkentése és a dohánykertészek kiképzése körül a jövődék segítése. Ehhez hozzászóltak a kistermelők részéről Auton Jakab (Réthát) Sági János (Erdőhát) Róth Miklós (Németség) és Glaub Vincze (Ujbessenyő), mire a határozati javaslatokat elfogadták azzal, hogy a G. E. O. Sz.-hoz fogják fölterjeszteni.

Natorp Tivadar báró főtanácsos nagy érdeklődés mellett jelentette ki, hogy a dohányjövődéknek s neki is van tudomása a szomorú állapotokról. A pénzügyi kormány ezeket figyelembe is vette, de az időjárás okozta rossz termésviszonyok miatt az áremelés nem érvényesülhetett a gazdák javára úgy, a mint az kívánatos lett volna. A határozati javaslatról nem nyilatkozhatik, mert a döntés más fórumtól függ. Élőszóval is elő fogja adni az itt hallottakat s arra kéri a gazdákat, hogy legyenek meggyőződve, hogy a dohányjövődék, valamint ő is a gazdák javát akarják. Vásárhelyi József elnök az értekezlet köszönetét tolmácsolva a nagy érdeklődéssel hallgatott nyilatkozatért, az ülést bezárja.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Trágyakazlak konzerválása.

Most a tél folyamán, kivált ha hó van, könnyen kihordhatom az istállótrágyát, azonban a táblákra szétteríteni nem lehet itt e lejtős vidéken, mert olvadáskor legtöbb a völgyekbe sodortatván. Másrészt a kazalokba hordott trágyából sok légeny elillan még a téli napokon is, ha süti a nap. Mint védekezem ez ellen, mert most 25° hidegben beföldelni sem igen lehet. G. A.

Kérdés. Akáczfanevelés szőlőkarónak.

Szeretnék egy darab gidres-gödrös homoktalajon akáczfákat nevelni szőlőkarókészítés céljából; érdemes-e ilyenekkel bibelődni? Mit hoz egy hold (a 1200 négyszögöl)? Eladható-e a karó mindig? Mi az ára per 1000 drb hat láb hosszúnak? A vasutól három km.-re vagyok. M. J.

Kérdés. Egy hold szőlő telepítése.

Egy magyar holdnyi területen szőlőt szeretnék ültetni, mely faj a legháladáatosabb homoktalajon és az hol szerezhető be. Lehetőleg olyat tessenek ajánlani, a melyik mint csemegeszőlő is igen jól értékesíthető. Egyben mi a czíme azon könyvnek, a melyikből a további munkálatokra vonatkozólag kellő utmutatást nyerhetnék, még az esetben is, ha a szőlőtermesztését illetőleg teljesen járatlan vagyok is. V. Ö.

Kérdés. Ribizke jövedelmezősége.

Mennyit jövedelmezhet egy kellően kezelt ribizkeültetvénynek holdja és minő munkálatokkal jár az? V. Ö.

Felelet. Földmérések hitelesítése című kérdésre.

Az 1908. évi VII. és XXXIX. t.-cz. hatályosságának területére a birtokrendezési, különösen urbéri elkülönítési, arányosítási és tagosítási ügyekben a földmérői munkálatok fölülvizsgálását kizárólag az országos kataszteri felmérés szakközeg-i teljesítik. A tagosító földmérő ellen sűrű és a legtöbb esetben jogos panaszok nem fordulhatnak többé elő. A földmérők eddig csaknem felelőség nélkül mérgethették és oszthatták szét a határt. Hitelesítés volt ugyan régen is, de csak olyan tessék-lássék módon. Az egyik magánmérnök munkáját egy másik magánmérnök bírálta felül és csupán lelkiismeretességére volt bízva a pártatlanság és igazságosság. De lássuk a fent idézett tagosítási törvények előnyeit. Első és legnagyobb előnye, hogy a gazdasági hasznosság és czélszerűség elvét mindig szemelőtt tartja. Mig eddig az egész tagosítási eljárás egységesen és kizárólag a birói hatáskörbe tartozott, addig az új törvények a tagosítási eljárást két főcsoportba osztják, u. m.: 1. a gazdasági hasznosság és czélszerűség megállapítása — ez az úgynevezett „Közigazgatási eljárás“, a 2. mint az eddig is volt, a „Birói eljárás“. A közigazgatási eljárást, a melynek főfeladata a tagosítási gazdasági hasznosságának és czélszerűségének a megállapítása, a törvények a földmívelésügyi miniszterre bízták. Most a földmívelésügyi miniszter óvja a kiscgazdák érdekeit a tagosításoknál. E szerint nem fordulhat elő ezentul az eddig oly sűrűn hangoztatott sérelem, hogy valaki kevesebb értékű földet kapjon a tagosítás után, mint azelőtt volt, vagy hogy czéltalanul fizette a tagosítás költségeit. A tagosítás összes költségeit most már az új eljárás során az államkincstár előlegezi, akár az egész község határa rendeztetik, akár csak egyes dűlők rendezése foganatosíttatik. Csak egyes évek alatt kell az államnak visszafizetni az előlegezett költséget, még pedig kamatmentesen. A költségeket mindenki földadójának arányában köteles viselni. Ha a gazdák egyszerre, pl. az eljárás elején akarnák kifizetni az egész költséget, akkor a költségek egész összegéből 15%-ot, ha pedig két részben fizetik vissza 10%-ot az állam elenged. A törvénynek még egy, a kiscgazdát elsősorban érintő, fontos intézkedéséről kell említést tennem: hogy a legelőviszonyokat a legkörülményesebb és leggazdaságosabb módon rendezi. Közlegelőt felosztani ezentul csakis a földmívelésügyi miniszter engedélye alapján szabad s kötelezővé teszi ez a törvény tagosítás alkalmával ott, a hol annak szükségessége fenforog, új közlegelők alakítását, vagy a meglévő s elégtelen közlegelők kiegészítését, megnagyobbitását.

A hol közlegelő nincs s a földmívelésügyi miniszter annak alakítását kimondja, ott minden birtokos földjéből becsholdak arányában elvonnak egy kis részt s ebből alkotják meg a legelőt.

Az ilyen új közlegelő létesítésére a tagosítás alá kerülő összes birtokok területének legfeljebb 5%-át kötheti le a földmívelésügyi miniszter, de ha az érdekeltség akarja, magasabb százalék is megállapítható. Ezek volnának — röviden vázolván — az új tagosítási törvénynek a gazdaságosságot érintő üdvös intézkedései.

Herczeg Sándor,
kat. mérnök.

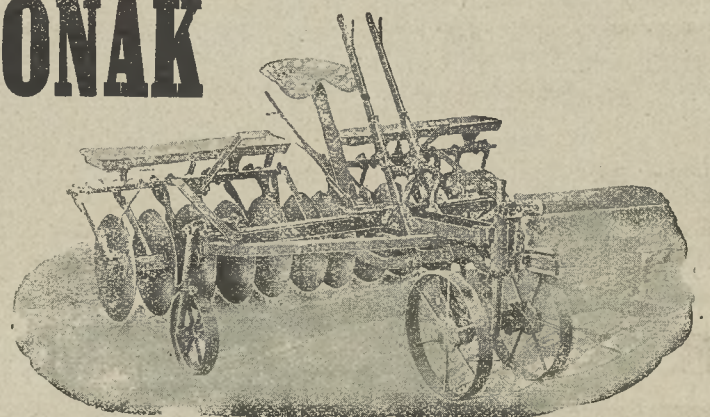
McCormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tavaszi szántásra a legujabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

McCormick Tárcsásboronát

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

International Harvester Company of America
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 98.

Felelet. *Tavaszi repce termelése* című kérdésre.

A tavaszi repce termelése nagyobb rizikóval jár az őszinél. Ha elvetése után kedvező idő jár, teremhet k. holdanként 4—6 q szem is. De hogy biztosítsa az eredményt, ajánlatos szuperfoszfáttal megtrágyázott talajb. vetni s 20 kilogramm chilisalétróttal is hinteni reá kikeléskor, hogy gyorsan erősödjön meg. Vetési ideje éghajlat szerint váltakozó. Az Allöndön véhető márczius elején is, de már zordabb éghajlat alatt márczius végén, április elején lesz indokolt elvetni. Megjegyzem, ha műtrágyával kombináltan veti, gyorsabban fejlődik, nagyobb hozamot ad; jobban ellentáll a rovarkároknak s a mi a fő 4—6 nappal előbb érik s olajdusabb magot terem és így még őszi repce-árban is értékesíthető. Minthogy pedig június havában learatható, utána a székely tengeri még sikerülhet kedvező időjárás esetén. Csak arra ügyeljen, hogy a repce learatása után a talajt azonnal társázza meg jól s boronálja el apróra (szántani nem is kell) s azután vesse a tengerit. Még csak arra figyelmeztetem kérdéstevét, hogy az Alföldön bár korábban vehető a repce, nagyobb rizikóval jár, mint hegyes vidéken, erdő közelében, hol tudnivaló, gyakoribb a csapadék. *Szűcs János.*

Felelet. *Füvek legelőfelújításhoz* című kérdésre.

Legelőterületek feltörésénél azoknak bevetésére, ujonnan vagy esetleg legelőjavításoknál felülvetésre célszerű több alfűvet és kevesebb szálfűvet vetni, mert legelőtérre az alfűvek alkalmasabbak, mint a szálfűvek. Tudvalevőleg az alfűvek kevés szárat és sok levelet hajtanak. Ezeket tehát az állatok dus levélzetük miatt jobban szeretik, mint a szálfűveket, melyek gyér levélzetűek, száruk hamar elfásul, e miatt, mint legelőfüvek kevésbé értékesek. Tekintettel kell továbbá lenni arra is, hogy a vetésre használt füvek a lerágást, letiprást jól bírják, különben a gyp állása időelött megritkul és gyenge legelőt szolgáltat. Száraz homoktalajra marhalegelőtől az alábbi fűmagkeverék összeállítását ajánlható.

	Vetőmagmennyiség kat. holdanként kilogr.
Árva rozsnok . . .	10'60
Francia perje . . .	12'40
Réti . . .	4'20
Angol . . .	6'20
Taraczkos tippán . . .	4'60
Juhcsenkesz . . .	1'30
Fehér here . . .	1'50
Nyulszapuka . . .	2'60
Vérfejú csabair . . .	3'60
Összesen . . .	47'—

A magkeveréket feltétlenül magának a gazdának kell összeállítani, mert ha a magkereskedésből vásárol fűmagkeveréket, könnyen megeshetik, hogy az nem a megfelelő és kívánatos fűfélékből lesz összeállítva. *Halász Miklós.*

Felelet. *Hideg és a kukoriczacsira* című kérdésre.

A kukoricza meglehetősen nagy hideget bír ki a görékban s habár a levegővel legközvetlenebbül érintkező csövek a léczek közeinél néha erős széllel jövő 20° R. hidegben elfagyhatnak az egyes szemek, kivált hogy ha azok nem hatolnak be elég mélyen a csutkába vagy a szemek nem állanak tömötten, úgy hogy köztük a hidegség jobban befészkelheti magát. E tekintetben tehát a tömötten, szorosán egymás mellett álló szemekkel bíró lófogu tengerifajták, melyek mélyen benyomulnak a csutkába, legkevésbé vannak a csiramegfagyásnak kitéve. Azon szemek, melyek a csiránál fekete pontot mutatnak, elvesztették már csiraképességüket s ilyet nem

szabad vetésre használni. Biztonság okáért legjobb tehát a jó benőttcsű csöveket válogatni a göré belsejéből (közepéből) vetőkukoriczának; de legbiztosabban úgy járunk el, ha a vetőre szánt tengericsöveket már őszzel kiválogatjuk és enyhébb hőmérsékletű magtárban vagy padláson helyezzük el. Az 1879—80-ik szigorú télben bizony sok görében teljesen megfagyott a kukoricza csirája és sok gazda kénytelen volt vetőmagot vásárolni olyanoktól, kik azt padláson helyezték el. Az idei fagyok tudomásom szerint még nem ártottak a kukoriczának. *F. Z.*

HIREK.

A földmivelésügyi minisztérium népies kiadványai. A földmivelésügyi minisztérium kiadványaiból a múlt esztendő folyamán 105.114 példányt küldöttek szét főleg kisgazdák és mezőgazdasági munkások kérelmére. A múlt év folyamán ingyenesen szétküldött kiadványok száma 11.000 darabbal volt több mint az előző évben.

A Nógrádmegyei Gazdasági Egyesület Mailáth Géza gróf elnöklésével tartott igazgatóválasztmányi ülésén elhatározták, hogy fölratot intéznek a földmivelésügyi kormányhoz a mezőgazdasági gépeknél alkalmazott munkások biztosítása, az általános drágaság enyhítése és a Galloserin baromfivészellenes szer beföldöni előállításának dolgában. Részletes memorandumot fognak Ruszinkó Antal javaslata alapján az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez juttatni egy Budapesten létesítendő tejértékesítő központ szervezése és vezetése érdekében majd elhatározták, hogy visszaveszik a megyétől a két esztendeje eladott 16 holdas homoki szőlőtelepet, mivel a megye nem építhet munkaházakat. Végül tudomást vettek az egyesületi arankamentesítő raktár berendezéséről és kimondták, hogy a baromfityenyésztés előmozdítása érdekében több nemes fajbaromfit osztanak ki a tanítók között.

Az újvilág buzatermése. Rómából jelentik, hogy a nemzetközi mezőgazdasági intézet mai jelentésében a következő részleteket közli: A buzatermés előreláthatólag a következő lesz (1000 mázsákban számítva): Argentína 46.420, Chile 10.500, Ausztrália 20.508, Új-Zéland 1765. A déli földteke buzatermésének egység száma a múlt évi termésnek 105%-át teszi.

A közös külügyminiszter értesítése szerint a schellenbergi pályaudvaron levő bajor kir. vámvizsgáló hivatal felvételt azon vámhivatalok közé, a melyeken át a növényeknek a behozatala phylloxera-egyezményhez hozzájárult államokból a szőlőtő alkatrészeinek kivételével megengedett.

Gazdasági előadások Hajdúvármegyében. A Hajdúvármegyei Gazdasági Egyesület szokásos téli gazdasági előadásait a vármegye egyes községeiben február hó folyamán tartja meg. Mely alkalommal dr. Kovács József gazd. akad. tanár „A mezőgazdasági szövetkezetekről” különös tekintettel a tej-, állatbiztosító és háziipari szövetkezetekre, mint azt a helyi viszonyok megkivánják Hajdúszoboszlón, Püspökladányon, Hajdúhadházon, Nánáson és Dorogon, dr. Becskó József gazd. akad. tanár: Az állati járványos betegségek s azok elleni védekezésről tart előadást.

Az erdészeti államvizsgák. Az erdészeti államvizsgáló bizottság elnöke felhívja mindazokat, a kik a folyó év tavaszán erdészeti államvizsgát akarnak tenni, hogy az ehhez szükséges engedélyért kérvényeiket kellőképpen felszerelve

hozzá (Budapest, V., Zoltán-u. 16. sz.) február hó végéig küldjék be.

Uj német vízjogi törvény. Németországban publikálták az új vízjogi törvény tervezetét. A 365 §-ból álló tervezet nemcsak a vízfolyások minden jogviszonyát szabályozza, hanem a talajvizek, levezető-csatornák és völgyzárók komplikált jogi kérdéseit is tárgyalja. A törvénytervezet célja az, hogy a vízhasználatok egyoldalú kiaknázását egyesek javára és a közérdek megkárosítására megakadályozza. A törvényjavaslatot legközelebb tárgyalja a parlament.

A község közterületein összegyűlt vizek továbbvezetése. Fölmerült esetről kifolyólag elvi határozatban mondotta ki a földmivelésügyi miniszter, hogy a község közterületein összegyűlt vizek továbbvezetéséről a gondoskodás nem a szomszédos telektulajdonosok, hanem a község közönségének a feladata.

Védekezés az almafa veszedelme ellen. Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy a vértétivel veszedelmezett almatermővidékeken a rovtartani állomás hivatalnokai a védekezés szükségéről és gyakorlati módzatairól ismertető előadást tartsanak. Kadocsa Gyula, az állomás asszisztense eddig Vasnegye felsőörsi és Sopronmegye nagymartoni járásában tartott előadást a gazdaközönség élénk érdeklődése mellett. Az előadásokat folytatják.

Borvizsgáló bizottság. A m. kir. földmivelésügyi miniszter az 1908: XLVII. t.-czikk 52. §-ának rendelkezése alapján alakított budapesti borvizsgáló szakértő bizottság elnökévé dr. Wartha Vincze ministeri tanácsost, m. kir. József-müegyetemi tanárt, a kolozsvári borvizsgáló szakértő bizottság elnökévé pedig gróf Béli Ákost nevezte ki. Kinevezte továbbá a budapesti bizottság tagjaivá: dr. Drucker Jenő kir. tanácsost, a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesületének igazgatóját, Forster Elek gyula-keszi földbirtokost, Görgey Gyula cs. és kir. kamarás, tállyai szőlőbirtokost, Lindmayer Ferenc székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tagot, Koricsánszky Jánost, a m. kir. állami „Miklós” szőlőtelep nyugalmazott igazgatóját és Hertelendy Ferenc főrendiházi tagot, — a kolozsvári bizottság tagjaivá pedig: báró Jósika Gábor cs. és kir. kamarást, gróf Lázár Istvánt, dr. Szentkirályi Ákost, nyug. kir. gazd. akadémiai igazgatót, Tokaji Lászlót, az erdélyi gazdasági egyesület titkárat és Veisz Józsefet, az erdélyi pinczeegylet igazgatóját.

A borászati szakoktatás reformja. A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete által a szőlészeti és borászati szakoktatás reformja ügyében kiküldött bizottság most tartotta első ülését Drucker Jenő igazgató elnöklésével. A bizottság megvitatta azt a memorandumot, melyet Vargha Imre nyug. központi szőlészeti és borászati főfelügyelő a bizottság kérésére kidolgozott. Az emlékirat a munkásképzéstől a borászati középiskoláig az egész szakoktatás gyökeres reformjával foglalkozik.

Tokajhegyalja tavalyi termése. A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesületének kimutatása szerint Tokajhegyalja lejtőin összesen 8628 katasztrális hold terület van ez idő szerint szőlővel beültetve. E területen 1911-ben összesen 126.000 hektoliter bor termett. A termett bor értéke, 80 korona átlagában számítva körülbelül 10 millió koronát tesz ki. Ebből az összegből a nyári munkára és szüreti költségre 5—6 millió korona esik. Így a szőlőbirtokosoknak tiszta jövedelme közel 5 millió koronát tesz ki. Ha az 1909. és 1910. évi hozamot az utóbbi év hozamával összevetjük, körülbelül 8—9 millió

EREDETI AMERIKAI

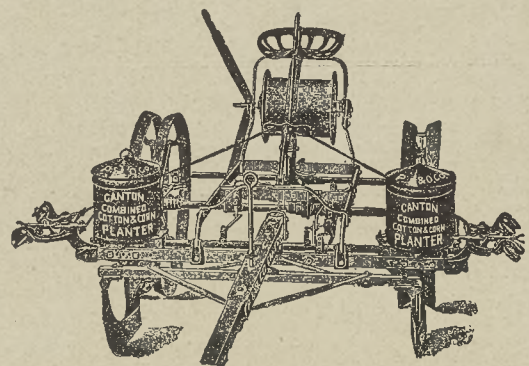
„SENIOR” tengeriültetőgép-pel (automatikus négyzet-ültető készülékkel).

ültetett kukorica a múlt évi kedvezőtlen időjárás, hideg tavasz és hónapokig tartó nyári szárazság kétszer akkora termést adott holdanként, mint a régi módszer dacára is, szerint megmunkált.

„Minden gazda nagyobb terméseredményt biztosíthat magának.”

Felvilágosítás és árajánlattal szívesen szolgálunk.

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY OF AMERICA, Bpest, U., Váci-ut 98.

MUSCAT OTTONEL

**Gyökeres (2 éves) minőségben 500,000 darab.
Sima minőségben 2.000,000 darab van eladó.**

**Gyökeres (2 éves) rendkívül erős példányok 1000-ként 60 kor;
Dugványról lett szaporítva. — Sima (szokvány minőségű, betegségtől mentes, 55 cm. hosszú) 1000-ként 12 kor.**

Gyökereshől 100, simából pedig 500 darabnál kevesebbet nem adok el.
10—25—50—100,000 darab vételénél megfelelő engedményt adok.

A Muscat Ottonel egészséges, buja növény, bősérmű, virágzaskor ritkán rug és csak nagyon erős időben rothad; e mellett korai faj, úgy, hogy szeptember 20—25-én szüretelve, a klosterneuburgi mustmérőn 23, de sokszor 24—26% ezukrot is mutat. A szőlő zamata felséges, ugyanarra, hogy e részben egész bátorsággal minden más muskotály fölé helyezendő. Csemegének — mert fejedelmi illata van — rendkívül alkalmas. Mi Wienben 80 fillér, de sokszor 1 koronáért is el tudtuk adni küljárt. Rendkívül edessége és zamata folytán silány mustok, illetve borok feljavítá-ára ennél alkalmasabb anyagot eddig a szőlészet nem mutatott fel; épen ezért a 2 éves gyökeres vesszők olyan mult évi vagy 2—3 éves telepítés pótlására, mely 20—30% vagy még ennél is nagyobb hiányt mutat, rendkívül alkalmas, mert vele terméstinkot, illetve borunkat még egyszer olyan értéktvé tesszük.

Fenti fajnál a híres piros Delaware legalább is 50%-kal csekélyebb értékű. Az Ottonelből nálam ma már 80 katasztrális hold áll művelés alatt és borát mint féléaszt ez évben waggonszámra is eladtam és el tudom adni minőség szerint 80—100 koronáért, kicsinyben pedig minőség szerint 120—150 koronáért. Ene faj sima vesszőjét ojtványtelepek 25—50,000 száma rendelik.

Czim: **Unghváry László** szőlő- és borgazdasága, Czegléd.

Galambos Sándornál, Óbecsén kapható

elsőrendű arankamentes luczernamag,

azonnali vagy tavaszi szállításra. Ára kilogrammonként 1 korona 40 fillér (50 kg. és azonfölül vételeknél). **Luczernamag** tarlóit az óbecsei előjáráság lépésről-lépésre tüzetesen átvizsgálta és hivatalos bizonylattal igazolta annak

arankamentességét. A ki teljesen megbízható forrásból kiváló minőségű gyökeres szőlő tvánokat akar beszerezni, kérjen tőlem árjegyzéket.

GYÖNYÖRÜ BIRTOK

Budapest közelében, közel 300 magyar hold, nagy része legkötünőbb szántó, mely szőlőtelepítésre is alkalmas, 6 hold csemegeszőlővel, 6 hold erdővel, 6 hold luczernával, urilakkal, 50 tehénre, 8 lóra, 30 borjura, 100 sertésre való istállóval, 6 cselédlakással, kitünő ivóvízzel, telefontal, MÁV. állomástól 10 percznyire, öt község közelében, tehénészetre, hizlaldára nagyon alkalmas, pótdadományos községben, hivatali miatt **sürgösen 300,000 koronáért tulajdonos által eladó.** Ajánlatok „Azonnal 32251” alatt:

SCHWARZ JÓZSEF hirdetőjébe Budapest, Andrassy-ut 7. Ügynökök kizárva.

A legkiválóbb faj nemesített

gyümölcsfák

kaphatók
Hoffmann Ignác Szeged

ujszegedi 50 kat. hold területen levő

gyümölcsfaiskolájában.

Arjegyzék ingyen és bérmentve:

Alcsuthi tengeri vetőmag

eladó. Bővebbet gróf Stubenberg József székelyhídi uradalma.

Eladó

2 cséplőgarnitúra.

Bérletem megszűnése folytán eladom egy 10 lőerejű, a MÁV. gépgyárában készült és egy 8 lőerejű cséplőgarnitúrát, szalmakazalozókkal, tűzfeleskendőkkel, teljesen tisztekes állapotban, mindégikhez külön javításhoz való sok szerszámmal, mindkettő 1910-ben lett nyomtatva, Bővebbet tulajdonosnál:

Gutman Mór Sátor-Alja-Ujhely, Széchenyi-tér 23. sz.

HIRDETÉSEK

felvételnak a kiadóhivatalban: Budapest, Muzeum-körut 7. sz.

Kitünő minőségű tülelevelű és lombelevelű Erdészeti magvak, facsemeték

100 hold. Faiskolaterület
Gyümölcsmagvak, Tölgyakk, kocsányos és kocsánytalan, Bükmag, Gazdasági- és fűmagvak, Fűmagkeverékek, Sorfák, Diszfenyők, Diszborok, Gyümölcsfák és vadoncok, Rózsák legnemesebb fajokban, Remis-csemeték, Helianthi és Csicsóka vadetetésre
Mag- és csemetéárjegyzék m. g. — Arajánlattal szivesen jelent. —

Faragó Béla, Zalaegerszeg. cs. és kir. udvari szállító.

Oesterreichische landw. Verkaufsgesellschaft m. b. H. Wien, III., Grossmarkthalle V. ajánlkozik mindenféle fajta friss

gyümölcs és főzelék

bizományi árú legelőnyösebb eladására. Nagy rak-tárhelyiségek vágányösszeköttetéssel. Árverések rendezése.

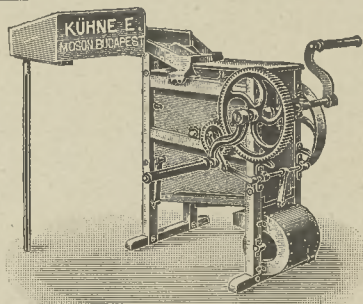
BIRTOKOK bérletre és eladásra nagy számban vannak bejelentve **Poszvék Nándor** gazdasági szakirodájánál Szatmáron. Közvetítés a legszolidabb alapon.

Urilak

14 hold beltelken, Nógrád alsó részében, **Kéthodony községben**, viczinális ut mellett, 10 percz vasuti állomáshoz, **eladó.** Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatalban **636.** szám alatt

„QUADRÁT” EGYETEMES TENGERTÜLÉVELŐ.

Mint három vagy négy soros □-es fészekvájó és kapálógépezet az egyedüli eszköz, mely a hazai viszonyok között, de különösen nehéz művelési talajokon, a négyzetes tengeri művelés pontos és olcsó keresztülvitelére alkalmas. **SZA JADALOM** a világ összes agrikulturnál államaiban bejelentve.
Megrendelhető:
Andrényi Károly és Fiai vasnagykereskedő cégégnél, **NAGYVÁRADON.**
Kivánatra prospektus bérmentve.

Modern takarmánykészítőgépeket

elismeret elsőrendű kivitelben szállít

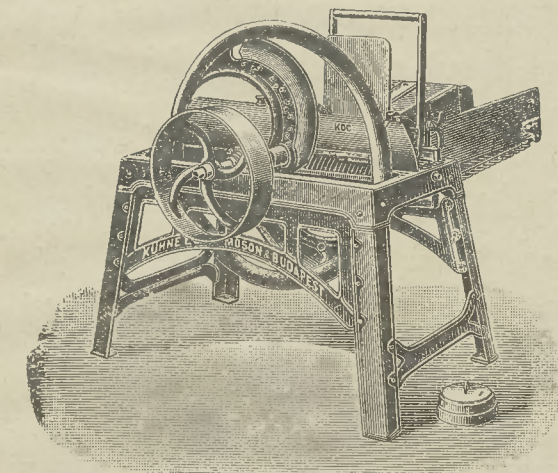
„**KÜHNE**” MEZŐGAZDASÁGI **MOSONBAN.**
GÉPGYÁR R.-T.

Főraktár: **BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 57/a szám.**
Fiókraktárak: Debreczen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

Tervekkel és költségvetéssel szivesen szolgálunk.

Motorhajtású takarmánykamraberendezések.

Újdonságok: Angol darológépek merőleges kövekkel. Erőhajtású kukoriczamorzsológépek. **ELSŐRENDÜ BENZINMOTOROK.**

Tolnamegyében mintegy 1400 m. hold elsőrendű szántóföld, **Biharmegyében** 560 m. hold többnyire szántóföld, **Csepel-szigeten** mintegy 190 magyarhold birtok egy tagban avagy kisebb-nagyobb részletekben **eladó.**

Gömörmegegyében egy 1300 holdas szép nemesi birtok, melynek fele fiatal tölgyes erdő nagy kastélylyal, valamint **Veszprémegegyében** 1200 holdas szép birtok urilakkal kedvező feltételek mellett **eladó.**

Dunántúli megyékben több kisebb-nagyobb birtok **eladó.**

Keresünk több kisebb-nagyobb birtokot vételre és **haszonbérletre.**

Felsőmagyarországon megbízásunk van **eladni** egy nagy kiterjedésű erdőbirtokot, melyben mintegy 3000 holdnyi kitünő szántóföld van. Az erdő külön is megvehető, nagyobb része szántóföldd átalakítható.

Ajánljuk a közelgő idényre a **legkitünőbb quedlinburgi répamagokat** és pedig **vauriac, oberndorfi, eckendorfi, olajbogyó sárga, Mamuth vörös** takarmányrépamagot. **Arankamentes** eredeti stájer **lóherét** és **luczernát** a **legnemesebb** fajokat a legnagyobb gonddal tisztítva és kiválóan **csiraképeseket.**

Szállítunk mindennemű **gazdasági gépeket, motorokat, gazdasági felszereléseket, olajat, zsiradékot, műtrágyát, raifiaháncsot, kékkövet, zsákot, ponyvát.**

Birtokra törlesztéses **jelzálogkölcsönt** s **mezőgazdasági hitelt** nyújtunk előnyös feltételek mellett.

A „Nemzeti Pénzváltó r. t. Parcellázó osztálya” BUDAP. ST. V., GIZELLA-TÉR I. (HAAS-PALOTA.)

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I - SZÖR
kevesebb
a gond,
II - SZÖR
kevesebb
a munka,
III - SZÖR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
BORDÓI KEVERÉK
kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre.
Bármily harmatnál permetezhet vele. Semmi üle-
déke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat!

Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett
Rézkénport és bordói port is.

Kérjen ingyen és bérmentve leírást a
FORHIN-GYÁRTÓL, BUDAPEST,
IV., VÁCZI-UT 93. SZAM.

680 kilogramm tiszta buzaszem

volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló
buzaszalmát, mely már egy
közönséges dobkosárral el
lett csépelve, szab. betétsines
géppel szakértő bizottság
előtt utáncsépeltettünk.

**Pénzt, időt és munkát takarítanak meg a
STERN-féle szab. dobkosár-betétlécsczel.**

Kérdézősködéskre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást:

Bárdos és Brachfeld BUDAPEST, VI.,
Gyár-utca 5. sz.

NÁD

BENEDEK MÁTYÁS ÉS FIA FAKERESKEDŐ (CZÉG
ÉRMIHÁLYFALVA

NÁDTELEPE ÉRMIHÁLYFALVÁN

szállít elsőrendű fedő, stukatur és szegőnádat.
Elvállalunk dohánypajta építéseket. Nádunk két
helyen dróttal vagy egyéb erős anyaggal kötözve
és egyforma méretű kékben szállítatik. *****

MEGJELENT

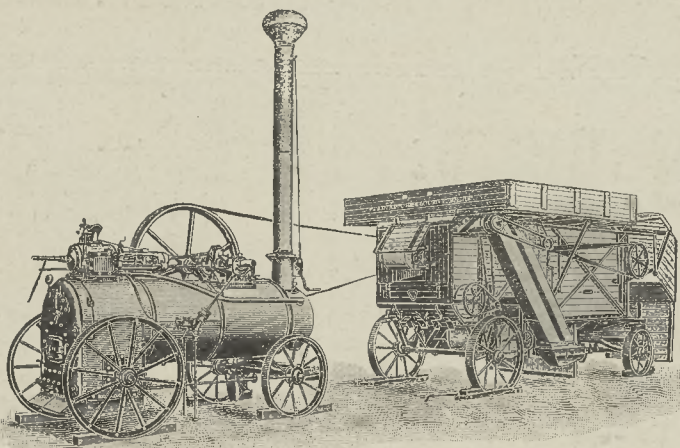
KODOLÁNYI-féle 1912. évi
GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

teljesen átdolgozva és kibővítve, súlyra nézve
könnyebb s így tényleg zsebben hordozható

52-ik ÉVFOLYAM.

Ára helyben 2 korona 80 fillér. Ajánlott postai szétküldéssel
3 korona [25 fillér. Utánvétellel küldve 3 korona 45 fillér.

Megrendelhető a GAZDASÁGI LAPOK kiadóhivatalában, Buda-
pest, IV. ker., Múzeum-körút 7. szám. *****

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárában
gyártott legújabb szerkezetű

gőzcséplőkészlet

aczelkeretű golyóscsapágyas cséplőgéppel és

10 légkörnyomásra berendezett lokomobillal.

Nagy munkateljesítmény. Olcsó üzem. Tartós szerkezet.

Legújabb rendszerű államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral.

Rendkívül olcsó
üzemű államgépgyári

szívógázlokomobilok.

Utimozdonyok, gőzekék, aratógépek, fűkaszálók,
államgépgyári félstabil Compound gőzgépek.

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár részv.-társ. gyártmányai:

„Losonci-Drill“ tolóhengeres, „Rekord-Drill“ meritókanalas rendszerű

és szab. „REKORD II“ vetőgépek.

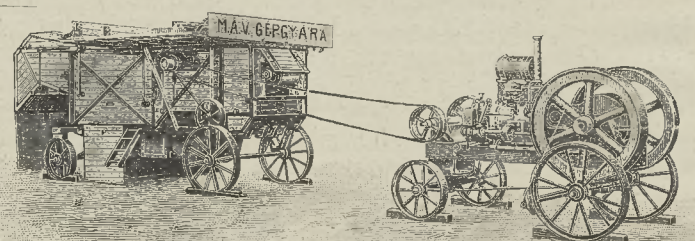
Különleges **RÉPAVETŐGÉPEK.**

Kalmár-féle gabonatisztító rosták.

Malomberendezések.

RESICZAI EKÉK, BORONÁK.

Laas-rendszerű **répakapák** stb.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szívesen szolgál:

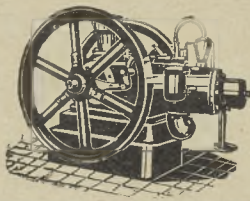
A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest, Váci-körút 32.

„CLIMAX“
 nyersolajmotor
 Pénzt takarít meg!!

Legolcsóbb, legbizto-
 sabb üzemelő. — Ver-
 senyképes árak. —
 Elsőrangú minőség. —
 Több 100 referenzia.

KÉRJEN AJÁNLATOT.

Bachrich és Társa
 motorgyári fióktelep
 Budapest, V/v., Szabadság-tér 17.
 (Tőzsde-palota).
 Telefon szám: 71-01. ☐☐ Sürgőnyezim: „CLIMAX“

Lovak nehéz lélekzetvétele,
 kronikus köhögése és katarusa, kemény tüszőgése és a lóta-
 kony gyógyítható. Díjtalan felvilágosítás nyerhető a legújabb
 eredményes gyógyeljárásról az inpok és a csülök bénaságát
 illetőleg.
Löwen Apotheke Dresden 116.

Takarmányrépamag.
 A Cserhádi tanár által meghonosított, bőtermő későig eltartható

óvári
répamag

kapható:

GR. TELEKY ARVÉD
 uradalmában
 posta: **KONCZA.**

Tölgyfa-szőlőkarót

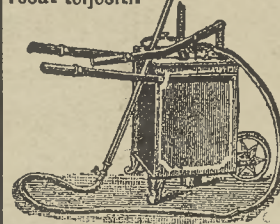
2.00 méter hosszú, hasított, száraz, Meszteg-
 nyó (Somogy- és Kehida-Kustány, Zalamegye)
 vasutállomásokról szállít:

Ungár Dezső
 BUDAPEST. V.. Nádor-utca 30.

Eredeti Hanna vetőárpat
 a párisi kiállításon „Grand Prix“-vel
 kitüntetve, megvételre ajánlja **Kubicek**
Ferenc földbirtokos, **Cellechovitz**, Pross-
 nitz mellett **Morvaországban.**

A **Heller-féle**
„KING“
 gyorsmeszelő
 és fertőtlenítő-
 gép, az eset-
 munka 20-szo-
 rosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás
 időben,
 pénzben
 és anyagban!
 A „King“ kiváló gyors-
 meszelő- és fertőtlenítő-
 gép sokoldalú használható-
 sága miatt **egy mező-
 gazdaságban sem**
 nélkülözhető. A szí-
 vattyuk teljesen tömör
 sárgarézből készülnek, ja-
 vitások majdnem teljesen
 kizártak. „King“ tömlőve-
 zetékkel **többet teljesít,**
 **mint 20 ember eset-
 tel** és mindenféle állvá-
 nyozást és előmunkálattal
 feleslegessé tesz. Ezen gép
 egy nap alatt kifizetődik.

Gyártók azonkívül:

PITTORE ÉS TRIUMPH
 nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyui azonnal kicserélhető
 golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát
 nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Me-
 szelőm ára teljes felszereléssel és gyümölcsfák per-
 metezésére alkalmas két- vagy háromágú (szóróval)
60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER BÉCS, II., Prater
 Schrotzbergstrasse 1.
 Kérjenek leírást. Képviselek kerestetnek

Importált

elsőrendű eredeti belgiai ardenai
fedezőménének és anyakanczák

állanak eladásra:

R. & S.
MENZELES
WIEN,
 III., Ditrichgasse 4.

Magburgonya eladó,

Professor Woltmann-féle első utártermés, az elmúlt
 évben a peronoszporának valamint a levélfodrosodásnak
 ellentállott, kézzel válogatva, földmentesen
 szállít 10 q feletti mennyiségben ab Zalabéri állomás:
**Uradalmi intézőség, Mikosd, posta: Mi-
 kosdpuszta (Vas megye)** hol bővebb felvilágo-
 sítás nyerhető.

1912. F. 23/1.

Árverési hirdetmény és feltételek:

A szeghalmi kir. járásbíróság ezennel közhírré teszi, hogy
 a báró Fould Springer uradalmak pusztarakonczi és pusztá-
 nagybucsi gazdaságának a nevezett gazdaságok helyi raktáraiban
 préseletlen állapotban lévő, de bálakba préselésre és szállításra az országos
 üzleti szokásoknak megfelelően előkészített mintegy **425 mázsa össze-
 sen 22100 korona becs mint kikiáltási árban, vagyis méter-
 mázsánként 52 korona becsárban 1912. évi termésű czirok-
 szakál termése a helyszínén, Pusztarakonczi és Pusztá-
 nagybucsi nyilvános önkéntes árverésen a legtöbbet ígérő-
 nek szükség esetén a becsáron alul is el fog adatni az alábbi
 feltételek mellett.**

Mely árverésnek megtartására határidőül

1912. évi február hó 8-ik napján délelőtti 10 órája tüzetik ki.

Árverési feltételek:

Árverezni szándékozók tartoznak a bánatpénz gyanánt **5000** azaz
 ötezer koronát a bírói kiküldött kezéhez, vagy az uradalmi pénztárba az
 árverés megkezdése előtt készpénzben letenni, a vételár többi része pedig az
 áru átvételekor fizetendő.

Kikiáltási ár mázsánként 52 korona.

Az áru préseletlen, az országos kereskedelmi szokásnak megfelelőleg
 eladásra előkészített állapotban kerül eladásra és nevezett uradalmak tartoz-
 nak azt bálakba préselve, a vételtől számított egy hónapon belül a vevő
 kívánságára járható utak mellett bármikor Pta-Hosszuhát állomásra szállítani.

Az uradalom az eladott áruért az eladás után szavatosságot semmi
 irányban nem vállal, de azokat a helyiségeket, melyekben az áru jelenleg
 van, szállításig vevőnek az áru megőrzésére díjtalanul rendelkezésére
 bocsátja.

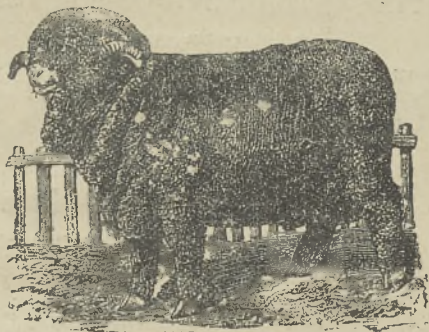
Venni szándékozók az eladandó czirokszakált bármikor megtekinthetik
 a helyszínén s e célra levélbeli megkeresésre a báró Fould Springer
 rakonczi gazdasága (Pta-Ecseg) Hosszuhát vasuti állomásra
 kocsit bármikor küld.

Szeghalom, 1912. évi január 19.

A kir. járásbíróság.

Kálló s. k.
 kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:
Béressy,
 irodatiszt.

Eladó törzsnyáj.

Finom fésűs gyapjas a hirneves boldebecki merino törzsből
 tenyésztett rambouillette idamajori gazdaságunkban elhelyezett
 mintegy 300 anyából álló törzsnyájunkat annak 1 és 2 éves sza-
 porulatát egészben vagy darabonként eladásra bocsátjuk. A ki-
 váló, Arnold juhászati igazgató (lakik Berlin Friedenau) által
 hosszú évek óta czéltudatosan tenyésztett nyájra különösen fel-
 hívjuk a t. gazdaközönség figyelmét, melynek kiváló tulajdonsá-
 gai: finom gyapju, nagy test, hizékonyság. Érdeklődők forduljanak
 az idamajori gazdaság Intézőségéhez, posta és vasutállomás
 Magyarbóly, a hová érkezőknek kocsit küldünk.

Schaumburg Lippe hercege dárdai uradalmának
 jószágigazgatósága (Baranya m.)

Új és egyszer használt zsákok, ponyvák, kölcsön és eladás.

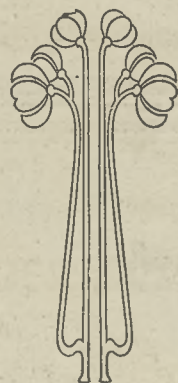
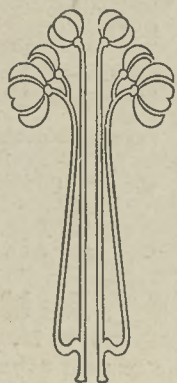
Gazdasági lótakarók kartellen kívül.

Távirat: **NAGEL ADOLF** Budapest, V., Arany János-utca 10. Telefon: **35-92.**
NAGELA.

Szőlőoltványtelep r.-t. Gyöngyös

ajánl:

Gyökeres I. oszt. fásoltványt
Gyökeres I. „ zöldoltványt
Sima I. „ „
Gyökeres szépséghibás fásoltványt

Gyökeres I. oszt. riparia portalis vesszőt

Sima	I. „	„	„	„
Gyökeres II.	„	„	„	„
Sima	II. „	„	„	„

Gyökeres európai nemes vesszőt

Sima „ „ „

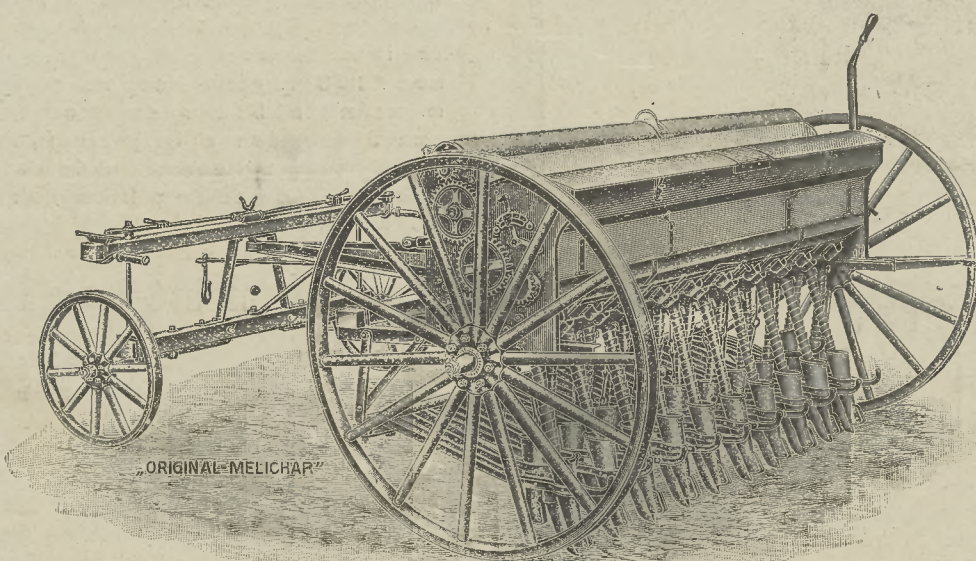
Legolesőbban, legjobb fajokban.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

SZŐLŐOLTVÁNYTELEP R.-T., GYÖNGYÖS.

A legegyszerűbb, legtökéletesebb és legmegbízhatóbb **sortrágyázásra** berendezett egyetemes vetőgép az

eredeti Melichar gyártmányu „IMPERATOR“

mely egy és ugyan-
azon vetőcsoroszlyán
átveti a magot és mű-
trágyát. Az **IMPE-
RATOR** vetőszerke-
zete azonos **a világ-
— hirü —**
UNICUM DRILL
vetőszerkezetével,
mely minden mag-
féleséget tetszés sze-
rinti mennyiségben a
legideálisabb elosz-
tással vet el és az
IMPERATOR mű-
trágyaszóró ké-

szüléke bármely
műtrágyaféleséget
még csomós állapot-
ban és nyirkos idő-
járás mellett is kifo-
gástalan egyenletes-
séggel hint el. Az
IMPERATOR-nál a
csövek eldugulása és
ebből kifolyólag hi-
bás vetés nem fordul-
hat elő. A Melichar
név valamely vető-
gépen egyértelmű a
legmesszebb menő
.. garanciával. ..

Több mint 50.000 Melichar vetőgép áll használatban.

Ne vegyen gyarló utánzatot, mikor csaknem ugyanazon árért eredeti Melichar-féle vetőgépet kaphat!

MELICHAR FERENCZ vetőgép és műtrágyaszórókészülékek gyára

magyarországi vezérképviselete:

SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-utca 68.